

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

Bakalářská práce

Hlavní projevy etnické identity Galicijců

Ondřej Sova

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra psychologie

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ondřej Sova

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Hlavní projevy etnické identity Galicijců

Název anglicky

What are the main characteristics of ethnic identity of Galicians

Cíle práce

Cílem práce je dát na základě terénního výzkumu a sekundárních údajů v relevantní literatuře odpověď na výzkumnou otázku a podotázky.

Jaké jsou hlavní projevy etnické identity Galicijců?

Nakolik tyto projevy slouží k vyčlenění od většinové španělské populace?

Jaký má jazyk vliv na národnostní uvědomění Galicijců?

Metodika

Práce bude vycházet především z výsledků terénního výzkumu a materiálů týkajících se galicijské menšiny. Důraz bude kladen především na kvalitativní metody navazující na sekundární (hlavně statistické) údaje.

Doporučený rozsah práce

50 stran

Klíčová slova

Galície, galicijština, Galicijci, galego, kastilština

Doporučené zdroje informací

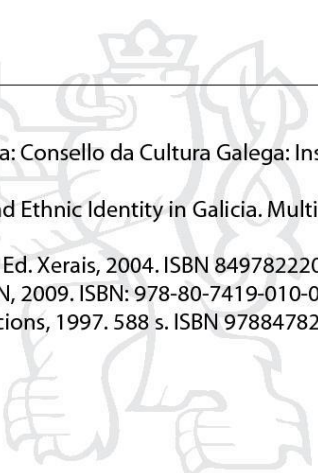
Alvarez, R. a kol. Lingua e territorio. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega: Instituto de Lingua Galega, 2006. 527 s. ISBN 84-96530-20-5.

Beswick, J. Regional Nationalism in Spain: Language Use and Ethnic Identity in Galicia. Multilingual Matters, 2007. 321 s. ISBN 9781853599798.

Costa Rico, A. Historia da educación e da cultura en Galicia. Ed. Xerais, 2004. ISBN 849782220X.

HROCH, Miroslav. Národy nejsou dílem náhody. Praha: SLON, 2009. ISBN: 978-80-7419-010-0.

Mariño Paz, R. Historia da Lingua galega. Sotelo blanco Edicions, 1997. 588 s. ISBN 9788478243334.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

doc. PhDr. Ing. Petr Kokaisl, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 5. 12. 2014

PhDr. Pavla Rymešová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 12. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Hlavní projevy etnické identity Galicijců“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16. 3. 2015

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Ing. PhDr. Petru Kokaislovi, Ph.D. za odborné rady k terénnímu výzkumu a k vyhotovení bakalářské práce. Dále děkuji Kristýně Kociánové za spolupráci při terénním výzkumu a při zpracování získaných dat.

Hlavní projevy etnické identity Galicijců

What are the main characteristics of ethnic identity of Galicians

Souhrn

Cílem práce je zjistit, jaké jsou hlavní projevy etnické identity Galicijců ve Španělsku, nakolik tyto projevy slouží k vyčlenění od většinové španělské populace a jaký má jazyk vliv na národnostní uvědomění této skupiny obyvatel. Práce popisuje nejprve obecné geografické a demografické informace týkající se Galicie. V druhé části práce přibližuje galicijskou historii, kulturu a tradice, především pak slavnosti, gastronomii a mýty. V následující části se práce zabývá jazyky, kterými se v Galicii hovoří a jejich používáním v každodenním životě. Popsána je zde historie i současná situace těchto jazyků, především pak galicijštiny. Okruhy témat jsou doplněny o výpovědi respondentů, které byly získány z polostrukturovaných rozhovorů, které byly pořizeny během terénního výzkumu.

Summary

The aim of this thesis is to find out which are the main characteristics of ethnic identity of Galicians in Spain, how they add to differentiating from Spanish majority and what role does the language play in this group's national awareness. The thesis first describes general geographic and demographic facts. The second part contains Galician history, culture and traditions and focuses on celebrations, gastronomy and myths. The next part deals with languages spoken in the region and their use in everyday life. It also includes history and current situation of these languages, mainly Galician. Topics are followed by responses of informants which were obtained via semi-structured interviews realized during field research.

Klíčová slova: Galicie, galicijština, Galicijci, galego, kastilština

Keywords: Galicia, Galician language, Galicians, galego, Castilian Spanish

Obsah

1. ÚVOD	9
2. METODIKA A CÍL PRÁCE	11
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE	16
4. GALICIE	18
4.1. Geografie	18
4.2. Demografie	20
5. ETNICKÁ IDENTITA GALICIJCŮ	23
5.1. Samostatnost	25
5.2. Historie Galicie	27
5.3. Kultura a tradice	32
5.3.1. Fiesty	33
5.3.2. Tanec	36
5.3.3. Hudba	36
5.3.4. Gastronomie	37
5.3.5. Realita a mýty	38
5.3.6. Náboženství	42
6. JAZYKOVÁ SITUACE VE ŠPANĚLSKU	43
6.1. Kastilština	43
6.2. Galicijština	44
6.3. Školství	50
6.4. Média	51
7. ZÁVĚR	56
8. SEZNAM LITERATURY	58

9. SEZNAM GRAFŮ	59
10. SEZNAM TABULEK	60
11. SEZNAM OBRÁZKŮ	61

1. Úvod

V poslední době stále více států usiluje o to, být součástí Evropské unie, v důsledku čehož získává starý kontinent stále ucelenější charakter. Zároveň se však paradoxně stále častěji ozývají z různých koutů Evropy hlasy, které požadují pro svou oblast zvláštní privilegia, či dokonce samostatnost (viz Skotsko, Katalánsko, Benátky, Kosovo, východní Ukrajina). Ať už jsou jejich důvody náboženské, historické, etnické či ekonomické, je důležité znát souvislosti a předcházet tak možným eskalacím, které mohou mít vážné následky.

Tato práce se zabývá minoritní skupinou Galicijců ve Španělsku a jejich hlavními projevy etnické identity. Důraz je kladen především na jazyk, který je jedním z hlavních prvků sloužících k národnostnímu uvědomění této skupiny obyvatel. Zároveň se tato práce snaží upozornit na galicijské kulturní bohatství, protože v dnešní době globalizace a moderních technologií zanikají nejen jazyky, ale bohužel také zvyky a tradice.

Galicijci jsou národem, o kterém se v celosvětovém měřítku nemluví tolik jako o ostatních španělských menšinách. Slabší zájem o tuto etnickou skupinu však nespočívá v její menší národní hrdosti či dokonce menší kulturní pestrosti, nýbrž pravděpodobně pouze v její ne tak urputné snaze o vytvoření vlastního státu, kterou lze v posledních letech pozorovat v Katalánsku či Baskicku.

První kapitola práce je věnována obecnému představení Galicie, v rámci které jsou nejdříve shrnuty geografické údaje, které přibližují charakteristické podmínky, ve kterých žijí místní obyvatelé. Dále pak údaje demografické, které především za pomoci statistických údajů ukazují vývoj a momentální stav galicijské populace.

Druhá část práce, která je rozdělena do několika podkapitol, popisuje projevy etnické identity obyvatel Galicie, které se význačně liší od zbytku Španělska a pomáhají tak formovat národní cítění a pocit jedinečnosti. Jako první je v této části chronologicky popsána historie Galicie od příchodu prvních lidí, přes ovládnutí tohoto území Kelty, Římany a následně dalšími národy až do druhé poloviny 20. století, kdy Galicie dospěla do stavu, ve kterém se nachází dnes. Poté je pozornost věnována významným galicijským svátkům a oslavám (tzv. fiestám), které se v této části Pyrenejského poloostrova těší velké oblibě a hrají důležitou roli ve společenském životě většiny Galicijců. Nedílnou součástí galicijského způsobu života je jídlo. Proto je gastronomie, na kterou jsou obyvatelé

severozápadního cípu Pyrenejského poloostrova nesmírně hrdí, další kapitolou v této práci. Dalším důležitým faktorem, který ovlivňuje galicijskou kulturu, je hudba a tanec, které se zásadně liší od zbytku Španělska a připomínají spíše oblasti jako jsou Irsko či Skotsko, které, jak je v práci patrné, sdílí s Galicií více společných rysů. Poslední kapitolou této části jsou mýty, které tvoří nedílnou součást života místních obyvatel, kteří se sami považují za velmi pověřivé.

Nejdůležitější část práce je věnována jazyku, lépe řečeno jazykům, které jsou v této oblasti oficiální. Jako první je popisována kastilština, kterou se mluví na celém území Španělska. Dále se práce zabývá především galicijským jazykem, kterým hovoří naprostá většina místní populace. Popsán je zde její historický vývoj i současná situace. Následuje část, která se zabývá školstvím a používáním jazyka v této oblasti života. Další oblastí, která ovlivňuje životy a smýšlení lidí na celém světě, jsou média. Proto se následující část práce zabývá médii, především televizními kanály, rozhlasovými stanicemi a novinami.

2. Metodika a cíl práce

Cílem této práce je zjistit, jaké jsou hlavní projevy etnické identity Galicijců, nakolik tyto projevy slouží k vyčlenění od většinové španělské populace a jaký má jazyk vliv na národnostní uvědomění Galicijců. V práci je také zveřejněna analýza a interpretace dat získaných při krátkodobém terénním výzkumu, které představují názory obyvatel na daná témata.

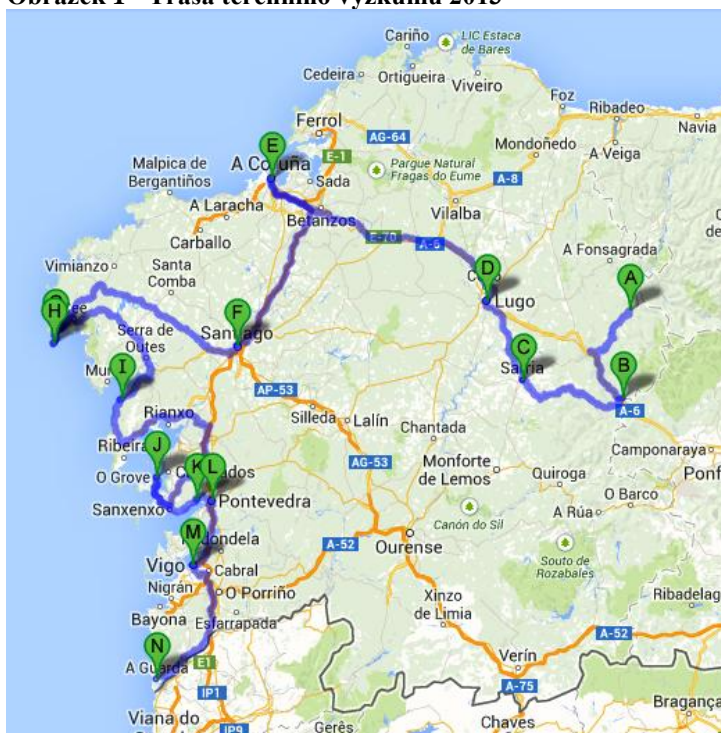
Bakalářská práce vychází ze dvou kulturně antropologických výzkumů, které se konaly v letech 2013 a 2014. Výzkum dohromady trval jeden měsíc, který byl plně využit k seznámení se s místními zvyky, kulturou a názory obyvatel. Trasa byla první rok předem naplánována podle historicky nebo kulturně významných míst. Středem zájmu byly především castros - zbytky keltských opevněných sídlišť, muzea a velká města. Druhý rok byla trasa naplánována tak, aby zahrnovala místa, na která první rok nezbyl čas. Hlavními oblastmi výzkumu se stalo bouřlivé severní pobřeží, rozsáhlé vnitrozemí zejména kvůli poznání galicijského venkova a jižní část Galicie při hranicích s Portugalskem.

V práci jsou využity kvalitativní i kvantitativní metody sběru dat. Mezi využitě kvantitativní metody patří studium vědecko-populární i odborné literatury, internetových zdrojů a již dříve zveřejněných výzkumů, které se zabývaly životem Galicijců. Tyto prameny byly důležitým zdrojem informací, jenž umožňovaly sestavit otázky, které byly později respondentům pokládány. Stěžejními byly však kvalitativní metody sběru dat. Mezi tyto metody patří terénní výzkum, který proslavil především polský antropolog Bronislaw Malinowski svým pobytem na Trobriandských ostrovech. Námi provedený krátkodobý terénní výzkum hrál významnou roli v detailnějším poznání dané kultury. Během tohoto výzkumu bylo využito nezúčastněného pozorování, které mělo za cíl pozorovat galicijskou každodennost. Hlavní kvalitativní metodou sběru dat, která byla při výzkumu použita, bylo vedení polostrukturovaných rozhovorů. Při rozhovorech, které byly vedeny tvář v tvář, byly připravené otázky rozříděné do okruhů, které se týkaly identity obyvatel, současné situace v dané oblasti, školství, médií, tradic a zvyků, náboženství a především jazyka. Připravené otázky se v průběhu rozhovorů měnily a přizpůsobovaly respondentům za účelem zachycení co nejvíce informací. Výhodou této metody bylo například zjištění nových skutečností, které nebyly dříve z literatury vyčteny. Tyto nové

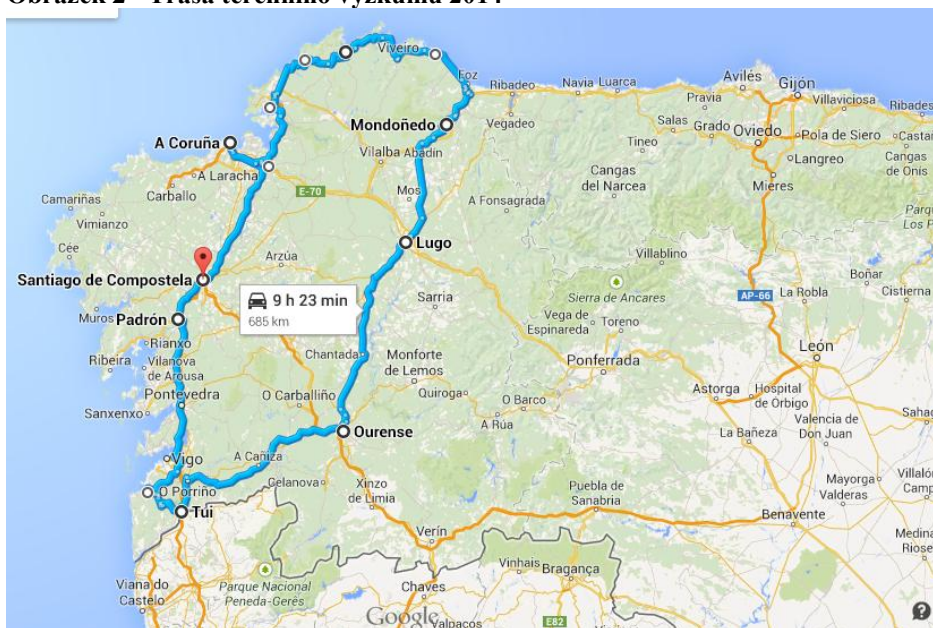
informace byly následně zakomponovány do výzkumných otázek. Velkým přínosem rozhovoru tváří v tvář byly zachycené autentické reakce respondentů a objektivita, která by se například při rozesílání dotazníků nedala zaručit. Nevýhodou použitých metod kvalitativního výzkumu byla především velká finanční a časová náročnost. Někteří dotázaní byli velmi struční a odpovědět na otázky jim trvalo pouze 15 minut. Některé respondenty však kladené otázky vtáhly do děje a rozhovor se tak protáhl i na 90 minut. Většina rozhovorů byla zaznamenávána na kameru, aby mohlo dojít k následnému podrobnému rozebrání a zpracování všech důležitých informací. Někteří respondenti však natáčení odmítli, v tom případě byl použit diktafon, popřípadě byly informace zaznamenány ručně.

Snaha o získání respondentů probíhala předem pomocí několika internetových sítí. Jako první posloužil Couchsurfing, web určený pro mladé cestovatele, kteří mají hluboko do kapsy, a tak si skrze tuto stránku nabízejí přespání zdarma. Jako druhý zdroj byla využita celosvětově rozšířená sociální síť Facebook, za účelem kontaktování různých zájmových skupin, které se týkaly Galicie nebo její kultury. Díky oběma internetovým zdrojům se podařilo zajistit hned několik respondentů, ale domluva a především následné plánování trasy se tím velmi zkomplikovalo. Více se osvědčilo oslovování náhodných obyvatel v místech, které byly na plánované trase. Při výběru respondentů byla snaha obsáhnout co nejširší a nejkvalitnější vzorek obyvatelstva. Proto nebyly rozhovory zaměřeny pouze na jednu skupinu lidí, nýbrž na různé věkové skupiny, zástupce různých povolání (například archeolog, farář, farmářka) a obyvatel měst i venkova. Během výzkumu byl celkově proveden rozhovor se 40 lidmi.

Obrázek 1 - Trasa terénního výzkumu 2013¹

Obrázek 2 - Trasa terénního výzkumu 2014²

¹ Zdroj: Google Maps. [online] Dostupné z: <https://maps.google.cz/>

² Zdroj: Google Maps. [online] Dostupné z: <https://maps.google.cz/>

Tabulka 1 – Identifikační údaje respondentů z roku 2013³

Pořadí	Jméno	Věk	Povolání	Místo rozhovoru	Bydliště	Délka rozhovoru
1.	Xoán	37	člen IGEC	Castineiras	Castineiras	75 min.
2.	Enrique	25	student	Pontevedra	Pontevedra	20 min.
3.	José Enrique	60	důchodce	Cebreiro	Cebreiro	25 min.
4.	Benjamin	57	důchodce	Cebreiro	Cebreiro	19 min.
5.	José	37	barman	Cebreiro	Cebreiro	17 min.
6.	Juan	79	recepční v kempu	A Guarda	A Guarda	15 min.
7.	Sandra	36	recepční v kempu	A Guarda	A Guarda	19 min.
8.	Manuel	68	důchodce	O Grove	O Grove	35 min.
9.	Sabela	23	asistentka v turist. kanceláři	Porto do Son	Porto do Son	18 min.
10.	Carlos	28	recepční v hotelu	Fisterra	Fisterra	17 min.
11.	Andrea	38	zlatnice	S. de Compostela	S. de Compostela	15 min.
12.	Carmen	33	turistický průvodce vedoucí pobočky gal.	S. de Compostela	S. de Compostela	21 min.
13.	Loreto	36	banky	S. de Compostela	S. de Compostela	28 min.
14.	Santiago	80	farář	S. de Compostela	Lugo S. de Compostela	35 min.
15.	André	57	archeolog, historik	S. de Compostela	S. de Compostela	99 min.
16.	Javier	29	počítačový inženýr majitel informačních	La Coruña	La Coruña	19 min.
17.	Suzo	37	center	La Coruña	La Coruña	35 min.
18.	Manuel	26	turistický průvodce	La Coruña	La Coruña	12 min.
19.	Avelina	55	designérka	Lugo	Lugo	13 min.
20.	Marta	41	turistický průvodce	O Cebreiro	O Cebreiro	16 min.
21.	Manuel	71	důchodce	O Cebreiro	O Cebreiro	15 min.

³ Zdroj: vlastní

Tabulka 2 – Identifikační údaje respondentů z roku 2014⁴

	Jméno	Věk	Povolání	Místo rozhovoru	Bydliště	Délka rozhovoru
1.	Mercedes	47	prodavačka	S. de Compostela	S. de Compostela	12 min.
2.	Augusto Maria	55	učitel	S. de Compostela	S. de Compostela	24 min.
3.	Angeles	71	důchodce	A Coruña	A Coruña	17 min.
4.	Juan	19	student	Betanzos	Betanzos	15 min.
5.	Cerai	23	studentka	Betanzos	Betanzos	15 min.
6.	Manuel	59	lékárník	Betanzos	Betanzos	18 min.
7.	Monce	42	recepční v kempu	Ferrol	Ferrol	40 min.
8.	Isa	49	prodavačka	Ferrol	Ferrol	40 min.
9.	Mamen	43	recepční v kempu	Ferrol	Ferrol	40 min.
10.	Mercedes	76	důchodce	San Andrés	Ferrol	30 min.
11.	Maria	54	prodavačka	Ourense	Ourense	20 min.
12.	Moruena	33	prodavačka	Ourense	Ourense	15 min.
13.	Maria Javier	85	farmářka	Ourense	Ourense	15 min.
15.	Cuello	17	student	Tui	Tui	20 min.
16.	Carina	65	prodavačka	Tui	Tui	35 min.
17.	Alba	18	studentka	Baiona	Baiona	18 min.
18.	Don Avelino	68	archivář + farář	Tui	Tui	45 min.
19.	Javier	30	hoteliér	Dorna	Dorna	22 min.

⁴ Zdroj: vlastní

3. Literární rešerše

Knihy v češtině, které se věnují výhradně Galicii, nejsou. Proto musela být prostudována cizojazyčná literatura a zároveň byly informace vyčteny z knih, které se zabývají celým Španělskem.

Historické souvislosti o Galicijcích byly čerpány především ze dvou knih. Publikace *Španělsko*⁵ seznamuje se stručnou historií této země. Autor se v knize také zmiňuje o příchodu Keltů na Iberský poloostrov a jejich způsobu života. Podrobněji však historii Španělska popisuje kniha *Dějiny Španělska*⁶, která mapuje španělské dějiny od příchodu prvních obyvatel až po počátek 21. století. Dílo *Galicia, a Sentimental Nation*⁷ pojednává o vztahu Galicie a Španělska jako celku. Autorka v ní popisuje jakou roli ve vývoji galicijské kultury hrál fakt, že Galicie byla v minulosti považována Španěly za podřadnou kulturu. Kniha *Historia da educación e da cultura en Galicia*⁸ pojednává o galicijském kulturním vývoji v kontextu evropského rozvoje. Obsahuje odkazy nejen na významné osobnosti, ale i na stěžejní události, které formovaly galicijskou identitu, jak ji známe dnes. Ve své analýze zachází až do období středověku a pokračuje na časové ose směrem k současnosti.

Kniha *Lingua e Territorio*⁹ pojednává o rozvoji galicijského jazyka a analyzuje, jak se tento jazyk v průběhu dějin proměňoval. Zároveň se věnuje i historickým proměnám galicijského území. Dílo *Regional Nationalism in Spain: Language Use and Ethnic Identity in Galicia*¹⁰ popisuje jazyk jako jeden z hlavních prvků etnické identity galicijských obyvatel. Zabývá se historickými i sociologickými aspekty galicijštiny a snaží se tak zjistit jeho roli v galicijské společnosti. Kniha *A Companion to Galician Culture*¹¹ se zabývá galicijskou kulturou se zaměřením na jazyk a vysvětluje historické souvislosti,

⁵ CHALUPA, J. *Španělsko*. Praha: Libri, 2005. 217 s.

⁶ ARTETA, A.U. a kol. *Dějiny Španělska*. Praha: Lidové noviny, 2007. 915 s.

⁷ MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA, Helena. *Galicia, a sentimental nation: gender, culture and politics*. Cardiff: University of Wales Press, 2013, 1 online zdroj (320 p.). Iberian and Latin American studies. ISBN 07-083-2654-4.

⁸ COSTA RICO, Antón. *Historia Da Educacion E Da Cultura En Galicia*. 2005. ISBN 978-84-9782-220-6.

⁹ ÁLVEREZ, Rosario, Francisco GARCÍA a Xulio FERNANDÉZ. *Lingua e Territorio*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega, 2006. ISBN 84-96530-20-5.

¹⁰ BESWICK, Jaine. *Regional nationalism in Spain: language use and ethnic identity in Galicia*. Buffalo, NY: Multilingual Matters, c2007, xiv, 321 p. ISBN 18-535-9981-6.

¹¹ MIGUÉLEZ-CARBALLEIRA, Helena. *A companion to Galician culture*. x, 233 pages. ISBN 9781855662773-.

kteřé vedly k utvření specifické místní kultury. Historii kastilšiny se nejpodrobněji venuje kniha *History of the spanish language*¹², kteř popisuje nejen lingvistick teorie, ale také historick vývoj tohoto jazyka.

Knih *Španělsko a panl*¹³ obsahuje informace o historii a přírodních podmínkách Španělska. Uvedeny jsou také fakta o hospodářství, ekonomice, kultuře i sportu. Kniha *Culinaria Španělsko*¹⁴ poskytla přehled o tradičních galicijských pokrmech a jejich přípravě. V kapitole Galicie se nachází i podrobn popis přípravy tajemného ohnivého nápoje Queimada, kteř je mnohými obyvateli Galicie považován za keltsk dědictví. Z knihy vyplývá, že nejdůležitější roli v galicijsk kuchyni hrají dary moře, předevšm chobotnice (pulpo), kteří se venuje nejedna kulinřsk slavnost.¹⁵

¹² PENNY, Ralph J. *A history of the Spanish language*. 2nd ed. New York: Cambridge University Press, 2002, xix, 398 p. ISBN 05-210-1184-1.

¹³ BENEŠ, V. a kol. *Španělsko a panl*. Praha: Grada Publishing, 2000. 122 s.

¹⁴ TRUTTEROV, M. *Culinaria Španělsko*. Praha: Slovart, 2009, s. 220-255.

¹⁵ Text je s upravami převzat z: Literární rešerše. *Hospodřsk a kulturn studia*. (HKS) [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

4. Galicie

4.1. Geografie

Galicie je jednou ze 17 autonomních oblastí Španělska a nachází se na severozápadním cípu Pyrenejského poloostrova. Na jihu sousedí s Portugalskem, na jihovýchodě s autonomní oblastí Kastílie a León a na severovýchodě s autonomní oblastí Asturie. Celková rozloha Galicie činí 29 574 km², což odpovídá 5,4 % rozlohy celého Španělska.¹⁶

Obrázek 3 - Galicijské provincie¹⁷

Galicii ze severu i západu omílá Atlantský oceán, který je po dlouhá staletí zdrojem obživy mnoha místních obyvatel. Galicijské pobřeží je tak členité, že jeho délka necelých 1 500 km¹⁸ tvoří téměř polovinu celé délky španělského pevninského pobřeží. Členitost pobřeží způsobují především zálivy tzv. řeky (rías), které se zakusují hluboko do pevniny. Jedná se o ústí řek, které byly zatopeny po poslední době ledové. Těchto rías je po Galicii přibližně 16 a dělí se na rías Baixas (Spodní řeky) a rías Altas (Horní řeky). Rías Baixas se nacházejí na jihozápadním pobřeží a skládají se ze čtyř zálivů. Tato oblast čtyř zálivů obsahuje například města Vigo a Pontevedra a je místem s největší hustotou zalidnění

¹⁶ *Estatuto Galego de Estatística*. [online]. [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: <http://www.ige.eu/web/index.jsp?paxina=001&idioma=es>

¹⁷ *Rutas por España*. [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.rutasporespana.es/rutasEspanya/html/ListaCAGalicia.php>

¹⁸ Longitud de la costa española por provincias. *Instituto Nacional de Estadística*. [online]. 2008 [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: <http://www.ine.es/jaxi/tabla.do>

v celé Galicii. Mezi rías Altas se řadí všechny ostatní velké zálivy na sever od rías Baixas. Galicijské pobřeží se na mnoha místech vyznačuje vysokými útesy a rozbouřeným mořem, kde ztroskotalo již mnoho lodí. Proto se také nezanedbatelná část galicijského pobřeží v oblasti A Coruña nazývá Pobřeží smrti (Costa de la Muerte). Právě zde se odehrála ztroskotání tankerů, která velmi negativně ovlivnila život v celé Galicii. Prvním tankerem byl Aegean Sea, který se u těchto břehů potopil v prosinci roku 1992. Druhou katastrofou bylo ztroskotání tankeru Prestige v listopadu roku 2002, které se místním obyvatelům s hrůzou vybavuje dodnes. Při jeho rozlomení se do vody uvolnilo přibližně 77 tisíc tun ropy a tato havárie se tak stala největší ekologickou katastrofou v dějinách celého Španělska. Tisíce místních rybářů nebyly schopny více než rok provozovat svou živnost a jejich jedinou náplní bylo čištění znečištěného pobřeží.¹⁹

Dalším ekologickým problémem v Galicii je kácení původních lesů. Děje se tak především v pobřežních oblastech, kde jsou vykácené oblasti osazovány blahovičником (eukalyptus). Tyto stromy rostou velmi rychle a jsou vhodné pro papírenský průmysl. Jejich negativní dopad na životní prostředí spočívá v enormní spotřebě vody a invazivnosti, díky níž jsou tyto stromy schopné se velmi rychle šířit do okolních lesů a tím vytlačovat původní dřeviny. Tento jev byl možný během výzkumu nejvíce pozorovat v okolí města Pontevedra.

Největším městem Galicie je Vigo s 294 997 obyvateli. Hlavním městem je Santiago de Compostela, kde žije "pouhých" 95 800 obyvatel a to ho v rámci Galicie řadí až na páté místo. Galicie se dělí na čtyři provincie. Na severozápadě leží provincie A Coruña, na severovýchodě Lugo, na jihozápadě Pontevedra a na jihovýchodě jediná provincie bez přístupu k moři - Ourense. Ke Galicii patří i několik ostrovů. Největším souostrovím jsou ostrovy Cíes, které leží na dohled od města Vigo. Tyto ostrovy jsou od roku 1980 prohlášeny za přírodní rezervaci a nemají stálé obyvatelstvo. Přesto se těší velké pozornosti mezi turisty a jsou vyhledávanou destinací zejména pro své vyhlášené pláže.

Vnitrozemí Galicie je především hornatého charakteru. Nejvyšší bod Galicie je Peña Trevinca, který nalezneme v pohoří Macizo Galaico na jihovýchodě Galicie při hranicích s autonomní oblastí Kastilie a León. V tomto pohoří lze také najít jediné galicijské lyžařské

¹⁹ *Desastre Ecológico del PRESTIGE*. [online]. [cit.2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.ambientum.com/prestige/texto.htm>

středisko. Pro Galicii je příznačné přímořské, vlhké klima, v důsledku čehož v létě teploty nedosahují takových výšek jako ve zbytku Španělska. Galicie je známa jako deštivý kraj.²⁰

4.2. Demografie

Počet obyvatel Galicie v roce 2014 dosáhl 2 748 695. Jedná se tak o pátou nejlidnatější autonomní oblast Španělska. Z toho 51.77% jsou ženy, kterých se sice rodí méně, zato se však dožívají vyššího věku.²¹

Tabulka 3 - Počet obyvatel Galicie mezi lety 1900 - 2011²²

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1981	1991	2001	2011
Galicie	2.073.638	2.231.753	2.342.545	2.466.599	2.638.557	2.701.803	2.730.996	2.676.403	2.811.912	2.731.669	2.695.880	2.772.928
A Coruña	681.895	726.697	772.363	835.906	912.662	971.641	1.035.619	1.030.745	1.093.121	1.096.966	1.096.027	1.141.286
Lugo	476.357	512.467	517.918	523.911	545.128	521.213	491.955	423.064	405.365	384.365	357.648	348.067
Ourense	419.665	446.342	466.398	476.336	494.966	494.283	488.241	441.260	430.159	353.491	338.446	328.697
Pontevedra	495.721	546.247	585.866	630.446	685.801	714.666	715.181	781.334	883.267	896.847	903.759	954.877

V této tabulce s počty obyvatel za posledních více než 100 let lze vidět kontinuální přírůstek obyvatel do roku 1960. Od tohoto roku velikost populace v Galicii kolísá. Zajímavé je především srovnání různých oblastí tohoto regionu. Zatímco z větší části vnitrozemské provincie Ourense a Lugo trpí od roku 1940 úbytkem obyvatel, provincie A Coruña a Pontevedra, které jsou přímořskými oblastmi, tuto migraci z větší části pravděpodobně absorbují a tím jejich počet obyvatel neustále narůstá. Tato migrace je způsobena především velkými rozdíly, které tyto regiony odlišují. V pobřežních oblastech se nachází většina velkých měst a průmyslových oblastí. S tím je spojeno lepší školství (výskyt univerzit) a lepší pracovní uplatnění.

²⁰ *Población en los municipios de Galicia según el IGE*. classora. [online]. 26.1.2015 [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: [http://es.classora.com/reports/j72055/j72055/poblacion-en-los-municipios-de-galicia-segun-el-ige-\(ine\)](http://es.classora.com/reports/j72055/j72055/poblacion-en-los-municipios-de-galicia-segun-el-ige-(ine))

²¹ *Estatuto Galego de Estatística*. [online]. [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: <http://www.ige.eu/web/index.jsp?paxina=001&idioma=es>

²² Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=1552&R=9912\[al l\]&C=0\[all\]&F=1:0&S=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=1552&R=9912[al l]&C=0[all]&F=1:0&S=)

Tabulka 4 - Hustota obyvatelstva na km² v Galicii mezi lety 1900 - 2011²³

	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1981	1991	2001	2011
Galicia	70,2	75,5	79,3	83,5	89,3	91,4	92,4	90,6	95,1	92,4	91,2	93,8
A Coruña	85,9	91,5	97,3	105,3	114,9	122,3	130,4	129,8	137,6	138	137,9	143,6
Lugo	48,3	52	52,6	53,2	55,3	52,9	49,9	42,9	41,1	39	36,3	35,3
Ourense	57,7	61,4	64,1	65,5	68,1	68	67,1	60,7	59,1	48,6	46,5	45,2
Pontevedra	110,8	122,1	130,9	140,9	153,2	159,7	159,8	174,6	197,4	199,5	201,1	212,4

Z této tabulky je zřejmé, že zatímco provincie Lugo a Ourense jsou postiženy emigrací, oblasti A Coruña a zejména Pontevedra mezi lety 1900-2011 téměř zdvojnásobily svou hustotu osídlení.

Tabulka 5 - Podíl cizinců v Galicii²⁴

	Celkem	Španělé	Cizinci	Procentuální podíl cizinců
Galicia	2.772.928	2.669.242	103.685	3,74
A Coruña	1.141.286	1.103.927	37.359	3,27
Lugo	348.067	334.229	13.838	3,98
Ourense	328.697	313.402	15.295	4,65
Pontevedra	954.877	917.684	37.193	3,90

Tato tabulka ukazuje, kolik procent z celkového množství obyvatel Galicie tvoří cizinci v různých částech Galicie. Celkový průměr 3,74% je výrazně pod hranicí celonárodního průměru, který v roce 2011 činil ve Španělsku 12,2%.

Galicie je často nazývána zemí emigrantů. Lidé migrovali jak do zbytku Španělska, tak do ostatních zemí Evropy. Velké procento emigrantů však mířilo do Latinské Ameriky, především pak do Argentiny a na Kubu, kde dodnes Španěly označují souhrnně jako gallegos, tedy Galicijce. Z Galicie například pocházel i otec jednoho z nejvýznamnějších latinskoamerických politiků 20. století Fidela Castra. Při jednom z rozhovorů uvedl

²³ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=1552&R=9912\[all\]&C=0\[all\]&F=1:1&S=&TI=1](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=1552&R=9912[all]&C=0[all]&F=1:1&S=&TI=1)

²⁴ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=5273&R=9912\[all\]&C=2\[all\]&F=0:2011;1:0;3:0&S=&CC=Porcentaxe%20de%20poboaci%C3%B3n%20estranxeira=3/1*n100&TI=1](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=5273&R=9912[all]&C=2[all]&F=0:2011;1:0;3:0&S=&CC=Porcentaxe%20de%20poboaci%C3%B3n%20estranxeira=3/1*n100&TI=1)

respondent pořekadlo, které se v Galicii vypráví. Říká se v něm, že když Armstrong přistál na Měsíci, potkal tam galicijského emigranta.

Tabulka 6 - Naděje na dožití²⁵

	Průměr	Muži	Ženy
Galicia			
2011	82,4	79,0	85,8

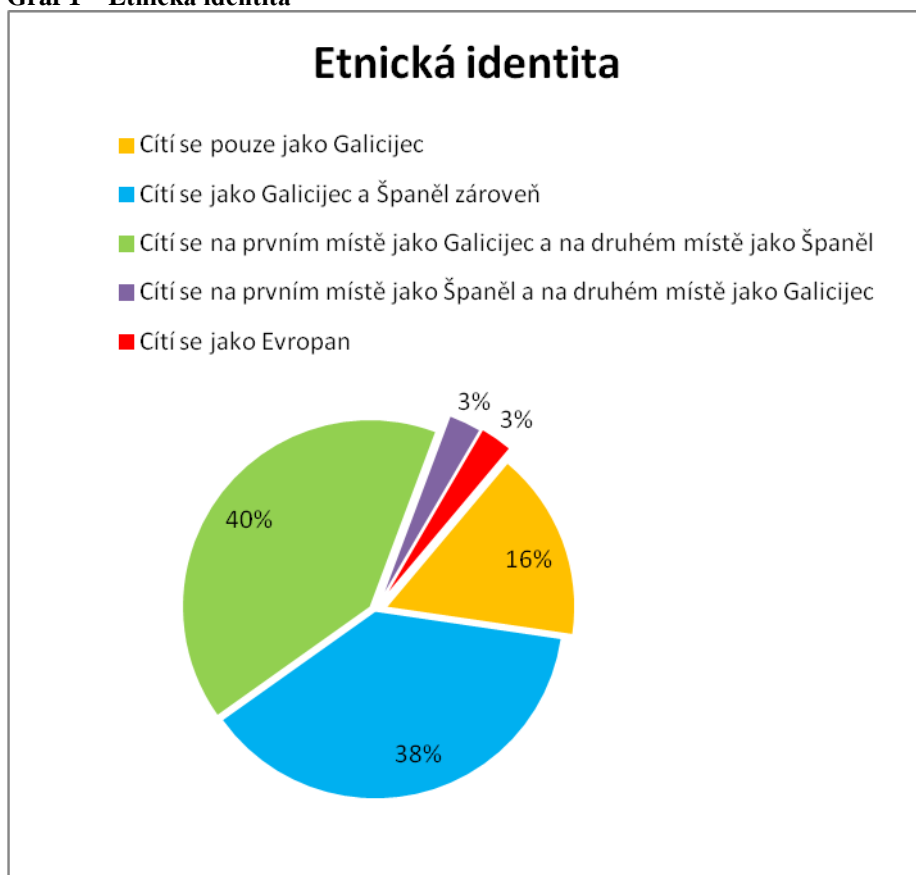
Naděje na dožití podle údajů z roku 2011 činila v Galicii průměrně 82,4 let. Velký rozdíl je však mezi ženami a muži, tento rozdíl činí více než 6 let.

²⁵ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=1&COD=5170&R=9912\[12\];1\[3\];0\[2011\]&C=2\[all\]&F=&S=&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=1&COD=5170&R=9912[12];1[3];0[2011]&C=2[all]&F=&S=&SCF=)

5. Etnická identita Galicijců

Během výzkumu bylo předpokládáno, že hlavními prvky, které hrají roli v cítění galicijské identity, jsou kromě jazyka především historie, kultura a tradice. Proto byly rozhovory s respondenty zaměřeny primárně na tyto okruhy. Následující kapitoly shrnují tato témata a popisují, jakým způsobem se k nim respondenti vyjádřili.

Graf 1 – Etnická identita²⁶

Při výzkumu respondenti nejčastěji vypovídali, že se cítí být buď na prvním místě Galicijci a na druhém místě Španěly nebo Galicijci a Španěly zároveň, na stejné úrovni. Někteří se cítí pouze jako Galicijci, nikoliv jako Španělé. Respondent jménem Javier uvedl, že se cítí spíše jako Evropan. V mládí se prý hodně stěhoval a nacionalismus mu moc neříká.

²⁶ Zdroj: Vlastní

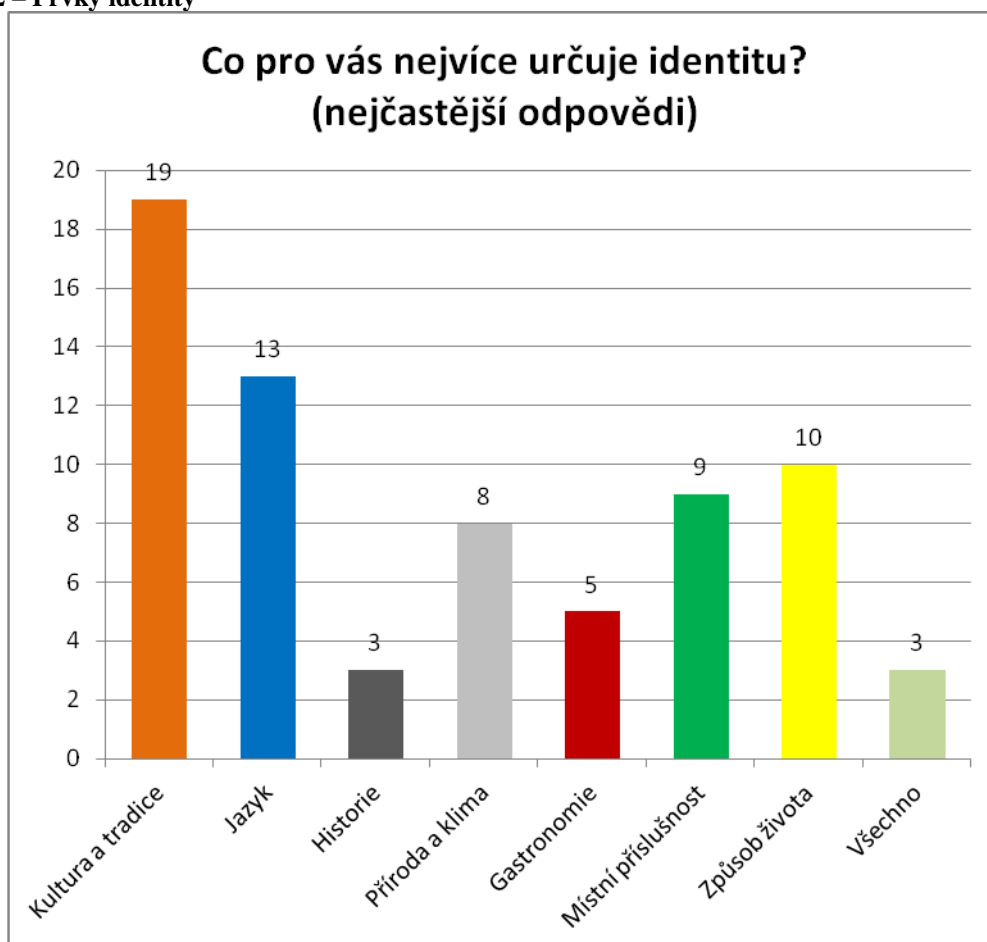
„Na prvním místě se cítím jako Galicijec. Galicie je sice součástí Španělska, ale je natolik odlišná, že by se mohlo zdát, že je jinou zemí.“ (Mercedes, 47 let)

„Cítím se na prvním místě jako Galicijec. Kastaněty, flamenco a podobné věci - to není naše. My máme jiné tradice a zvyky.“ (Monce, 42 let)

„Na prvním místě se cítím jako Španělka, protože k tomu, aby ses narodil v Galicii, se musíš narodit ve Španělsku.“ (Mamen, 43 let)

„Cítím se být Galicijec stejně jako Španěl. Nejde říci, jestli je něco více či méně, je to prostě stejné. Je to jako kdyby se vás někdo zeptal, jestli máte radši matku nebo otce.“ (Augusto, 55 let)

Graf 2 – Prvky identity²⁷

²⁷ Zdroj: Vlastní

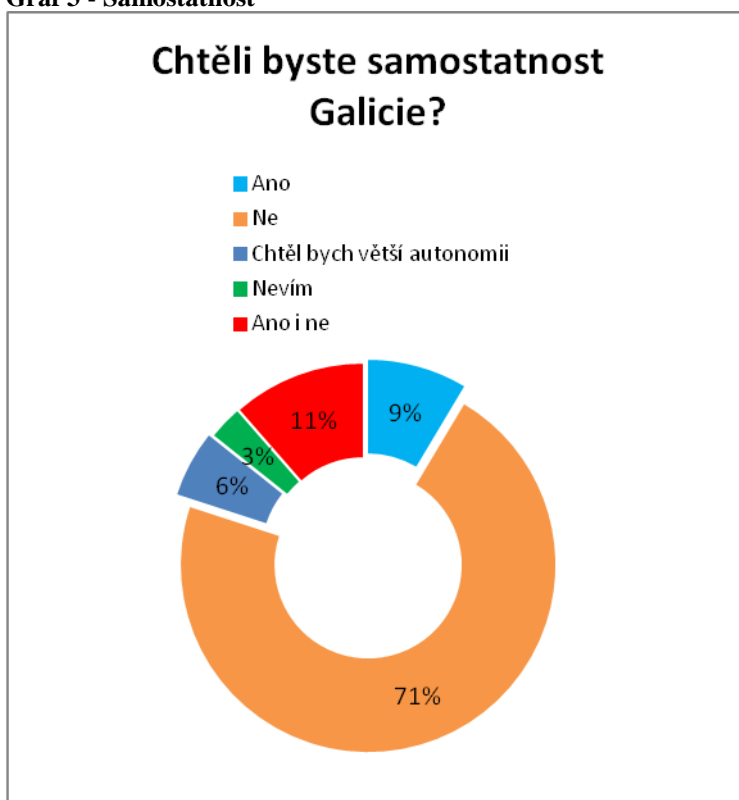
Z výzkumu vyplývá, že se respondenti cítí být Galicijci zejména kvůli své kultuře a tradicím. Druhým nejdůležitějším faktorem pro ně byl jazyk a poté celkově způsob života. Například pro zlatnici Andreu ze Santiaga de Compostela určuje její identitu pouze to, že se zde narodila. Pro recepčního v hotelu ve městě Fisterra Carlose je to především jazyk, zvyky, žítí tak blízko moře, rodinná kultura, jídlo a také tradice jako jsou například karnevaly a Vánoce.

Nakolik však tyto projevy etnické identity slouží k vyčlenění od španělské většinové populace je zřejmé z grafu č.1, který ukazuje, že více než dvě pětiny respondentů uvedly, že se cítí Galicijci stejně jako Španěly, popřípadě na prvním místě Španěly.

5.1. Samostatnost

Přestože byla Galicie poměrně dlouhou dobu ve své historii nezávislým královstvím, nejsou v dnešní době patrné žádné významné snahy o oddělení tohoto území od Španělska. Absence většího úsilí o nezávislý stát může mít příčinu v ekonomických podmínkách, které panují ve Španělsku nebo v prosté spokojenosti místních obyvatel se současnou situací. Jeden z důvodů může být také nedostatečné vymezení vůči španělské majoritní společnosti.

Graf 3 - Samostatnost²⁸

Většina dotázaných si nepřeje samostatnost Galicie. Často byly udávány ekonomické důvody. Turistická průvodkyně Marta si myslí, že bohatství spočívá ve vzájemné pomoci a ne v postavení hranic a uzavřením se před ostatními. Podobný názor má i důchodce Mercedes, která by samostatnost nechtěla, protože by pak Galicie byla příliš slabá. Středoškolský učitel Augusto si myslí, že Španělsko je velmi decentralizovaná země, podle něho až příliš. Někteří respondenti by však samostatnost uvítali.

„Ano, chtěl bych plnou samostatnost. Netvrdím, že je to konečná fáze, byl by to pouze první krok. Myslím si, že tak, jak je to teď, to nefunguje. Nikdy to nefungovalo. Byli jsme dobyti a s touto mentalitou se musíme vypořádávat. Může to dopadnout špatně, ale alespoň bychom si mohli říct, že je to jen naše chyba.“
(Xoán, 37 let)

²⁸ Zdroj: Vlastní

5.2. Historie Galicie

Nedá se s přesností určit, kdy do oblasti severozápadního Španělska přišli první lidé. S nejstaršími archeologickými nálezy na území Galicie se můžeme setkat v jeskyni Eirós, kde byly nalezeny pozůstatky neandrtálců i *homo sapiens*. Jedny z nejstarších známek obydlení Galicie pochází z období kolem roku 4 500 př.n.l. Jde o megalitické hrobky, tzv. dolmeny. Jedná se o velké kamenné bloky zapuštěné do země tak, že vytvářejí kruhový prostor s úzkou chodbou ven. Střecha byla většinou tvořena jedním, někdy i více kamennými bloky. Dalšími důkazy osídlení jsou tzv. castros. Jsou to často opevněná hradiště, která za svými hradbami ukrývají kulaté kamenné domky s původně slaměnou střechou. Tyto osady zakládaly keltské kmeny, které se v Galicii usadili cca 800-500 let př.n.l. Ty v té době již ovládaly metalurgii a proto měly vůči původnímu obyvatelstvu tohoto kraje velkou výhodu. Pyrenejský poloostrov v té době obývaly iberské a keltiberské kmeny. Velkou část z nich si podmanilo Kartágo v čele se známým vojevůdcem Hannibalem. Podle všeho se k Hannibalově výpravě na Řím, během níž došlo k překvapivému překročení Alp, zúčastnily nejen iberské a keltiberské národy, ale i keltské kmeny z oblasti Galicie.

Již od konce 3. století př.n.l. probíhá romanizace Iberského poloostrova. K dobývání samotné Galicie dochází od roku 137 př.n.l. Z této doby pochází název Galicie, podle keltského kmene u řeky Douro Gallaeci. Římané měli zájem o dobytí Galicie především kvůli těžbě zlata, kterého se na tomto území nacházelo mnoho. V první bitvě proti Římanům, kterým velel Decimus Junius Brutus u řeky Douro byly keltské kmeny rozprášeny a Brutus získal přídomek Gallaicus. K podmanění všech keltských kmenů na severozápadě poloostrova dochází však až mezi lety 39-24 př.n.l. za vlády Césara Augusta. Nejvýznamnější bitvou byla bitva u hory Medulio, po které Římané zřídili v rámci Hispanie provincii Gallaecia. Tato provincie zahrnovala území větší než dnešní Galicie. Její součástí byl i sever dnešního Portugalska a španělské autonomní oblasti Astrurie a León. Nejvýznamnějším městem bylo Římany založené Port Cale (dnešní Porto). Dalšími významnými městy byly Lucus Augusti (Lugo) nebo Bracara Augusta (Braga).

Po úpadku Římské říše se Galicie stala terčem mnoha nájezdů. Na počátku pátého století se zde usadili Svébové, které na konci šestého století vystřídali Vizigóti. V osmém století Pyrenejský poloostrov dobyli Maurové - muslimové ze severní Afriky, kteří byli ze Španělska definitivně vytlačeni až roku 1492. V Galicii, která je od Afriky

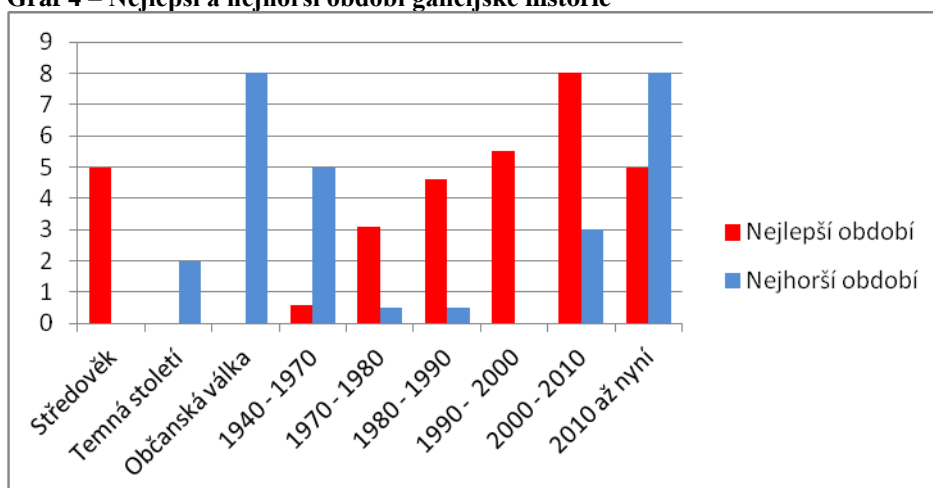
velmi vzdálená, nebyl maurský vliv nikdy tak silný, jako ve zbytku Iberského poloostrova a muslimské dobyvatele se zde podařilo vyhnat již v 11. století. Pro křesťanské obyvatelstvo se stalo velmi významným obdobím již počátek 9. století, kdy byl v Santiagu de Compostela údajně objeven hrob svatého Jakuba, jednoho z dvanácti apoštolů. V 11. století, kdy byli z Galicie vyhnáni muslimové, se toto město stalo cílem mnoha poutníků a během let se stalo jedním z nejdůležitějších míst křesťanského světa, hned za Římem a Jeruzalémem. Ve 12. století se Galicie stala samostatným královstvím se Santiagem de Compostela jako hlavním městem. Toto království bylo větší rozlohy než jakou zabírá Galicie dnes, zabíralo například část dnešního severního Portugalska. Přestože Galicijské království úředně zaniklo až roku 1833, již od 16. století byla Galicie pod nadvládou Kastílie, která si díky zámořským objevům vydobyla pozici světové velmoci.

V druhé polovině 19. století poznamenala Galicii silná emigrace. Zemi totiž několik let po sobě zasáhly velmi kruté mrazy a jelikož se většina lidí se v Galicii živila zemědělstvím, mělo to pro obyvatelstvo vážné následky. Roku 1931 vznikla Druhá Španělská republika a vypadalo to, že Galicie dosáhne jisté formy nezávislosti. Její naděje však ukončila španělská občanská válka (1936-1939), kterou vyhrál generál Francisco Franco, který byl sice původem z Galicie, ale jakékoli snahy o narušení španělské celistvosti tvrdě trestal. Po Francově smrti roku 1975 se Španělsko stalo monarchií a vlády se ujal Juan Carlos I., přesně tak jak to generál Franco naplánoval před svým skolem. Galicie byla roku 1981 prohlášena historickým národem s vlastní vlajkou, hymnou a regionální vládou.^{29 30}

²⁹ ARTETA, A.U. a kol. *Dějiny Španělska*. Praha: Lidové noviny, 2007. 915 s.

³⁰ *Galego.org*. [online]. 16.1.2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: www.galego.org

Graf 4 – Nejlepší a nejhorší období galicijské historie³¹

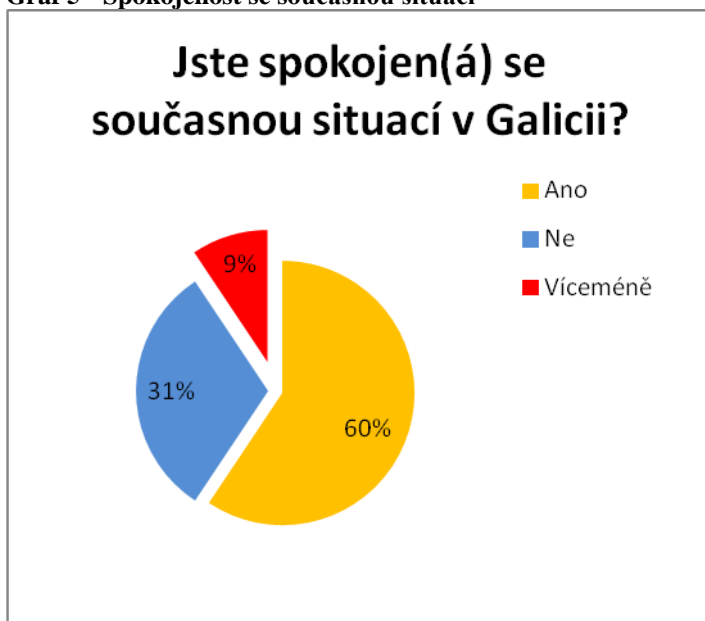

Z grafu je vidět, že respondenti za nejhorší období galicijské historie považují občanskou válku a vojenskou diktaturu, která po válce následovala. Zároveň také považují současné období za jedno z nejhorších. Vinu na tom nese především ekonomická situace země. Naopak za nejlepší dobu nejčastěji označili období před ekonomickou krizí. Pozitivní vnímání galicijské historie začíná především rokem 1975, kdy zemřela tehdejší hlava státu generál Franco. Někteří respondenti považují za nejlepší část galicijské historie období středověku, kdy Galicie tvořila Galicijské království.

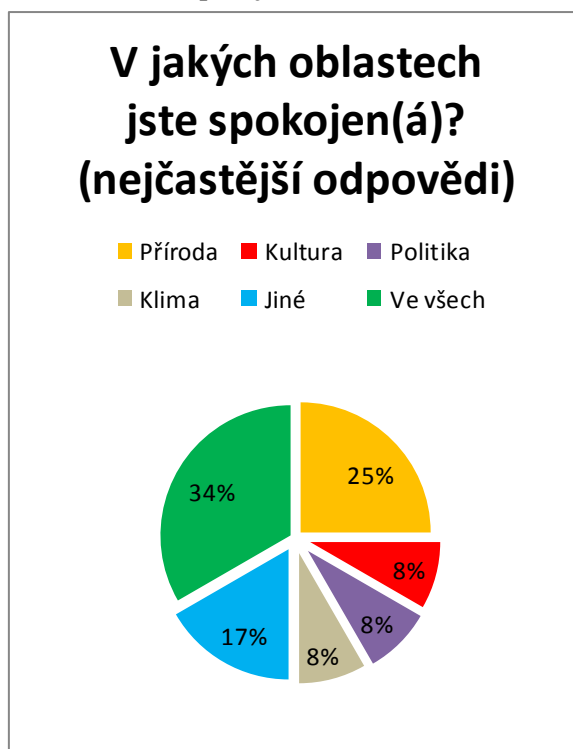
„Galicie na tom byla nejhůře během španělské občanské války a po ní. Španělsko bojovalo proti Španělsku, bratři proti bratrům. Vše bylo rozstřílené a lidé byli perzekuováni za jejich názory. Děti i starci museli pracovat. Lidé se báli vycházet z domů.“ (Mercedes, 76 let)

³¹ Zdroj: Vlastní

Graf 5 - Spokojenost se současnou situací³²

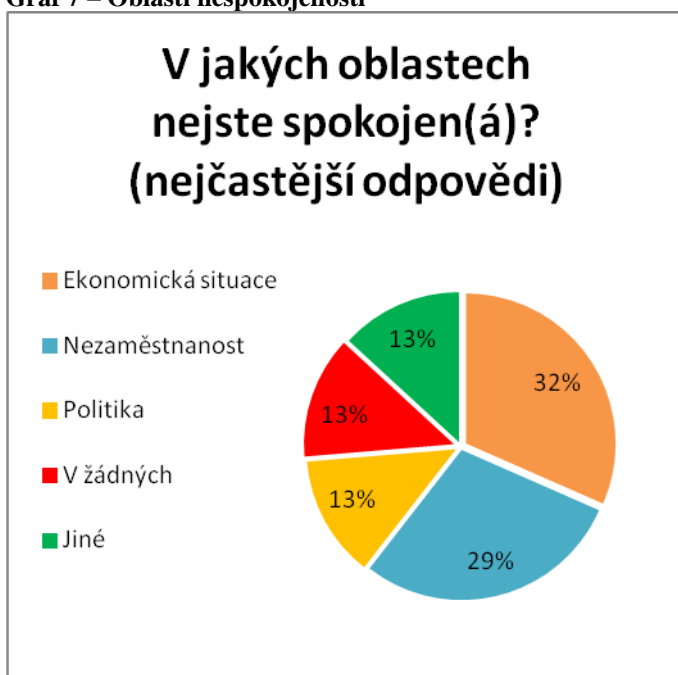
Graf 6 – Oblasti spokojenosti³³

³² Zdroj: Vlastní

³³ Zdroj: Vlastní

Graf 7 – Oblasti nespokojenosti³⁴

Z grafů je zřejmé, že mezi respondenty převažuje kladné hodnocení současné situace v Galicii. Při dotazu, co se jim líbí nejvíce, často zmiňovali místní přírodu. Nespokojeni jsou především s ekonomickou situací a s ní spojenou nezaměstnaností. Mnohdy se nespokojenost dotazovaných týkala politiky. Například turistický průvodce z La Coruňi Manuel si myslí, že Galicijci doplácí na chyby, které mají na svědomí ostatní části Španělska. Vedoucí pobočky Galicijské banky (Banco gallego) Loretě se zase nelíbí to, že ačkoli je Galicie bohatá země, neumí toto bohatství zužitkovat.

„Jsou tu zahraniční firmy, které tohoto bohatství využívají a odvádějí peníze pryč. Například tu jsou zlaté doly, které patří Kanadánům. Sice nám dávají práci, ale kontaminují místní půdu a peníze jdou do Kanady a ne k nám.“ (Loreto, 36 let)

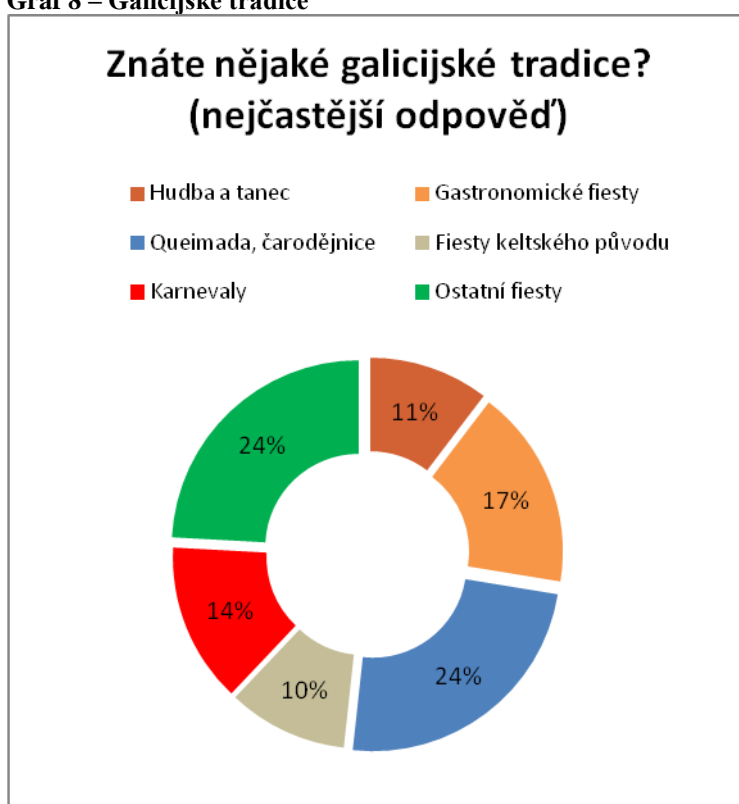
„Celkově jsem se situací v Galicii spokojený. Nejvíce se mi tu líbí hory, vlci a ženy.“ (José Enrique, 60 let)

³⁴ Zdroj: Vlastní

5.3. Kultura a tradice

Galicijská kultura a tradice jsou znatelně rozdílné od těch španělských. Například o corridě se další kapitoly nezmiňují, protože corrida jako jedna ze španělských nejznámějších tradic se v Galicii téměř nevyskytuje, Galicijci ji totiž nepovažují za svou tradici. V celé Galicii je pouze jedna aréna, kde se koná minimum býčích zápasů, které jsou navštěvovány většinou turisty. Na druhou stranu se v Galicii dodržují tradice, se kterými se nelze setkat v ostatních částech země.

Graf 8 – Galicijské tradice³⁵

Nejvíce respondentů si při otázce na galicijské tradice nejčastěji vybavilo tajemný nápoj Queimada. Opětovaně také zmiňovali jídlo a různé gastronomické fiesty.

„V Galicii je tradicí hodně jíst.“ (Mamen, 43 let)

³⁵ Zdroj: Vlastní

„Co je v Galicii tradiční, je to, že každou oslavu doprovází spousta jídla. A jak se dobře jí, tak se dobře i pije.“ (Augusto, 55 let)

5.3.1. Fiesty

Ke galicijské kultuře neodmyslitelně patří různé slavnosti, tzv. fiesty. Festivalů a slavností se v Galicii koná nepřetržité množství. Dalo by se říci, že neuběhne týden, aniž by se nějaká nekonala. Kromě v celém Španělsku známých oslav Velikonoc (Semana Santa) je hlavní galicijskou slavností svátek svatého Jakuba. Tento svátek souvisí s údajným nalezením ostatků svatého Jakuba v Santiagu de Compostela 25. července roku 814. Podle legendy již v roce 829 byl na tomto místě vystavěn kostel, který byl však později zbořen maurskými nájezdníky. Katedrála, která zde stojí dodnes, pochází z roku 1211, její stavba však započala již roku 1075. První poutníci sem pravděpodobně přicházeli již od 10. století. Ve 12. století byl dokonce vydán první manuál pro putující. Dnes se na toto místo vydávají desetitisíce poutníků. Pokud 25. července připadá na neděli, je tento rok považován za svatý (Año Santo Jacobeo). Tyto roky pochopitelně počet poutníků stoupá. Roku 2014 navštívilo Santiago de Compostela více než 237 886 poutníků. Od roku 1993 je svatojakubská cesta zapsána na seznam světového dědictví UNESCO. Dnes je za poutníka považován každý, kdo ujde minimálně 100 km pěšky nebo ujede minimálně 200 km na kole. Hlavní symboly svatojakubské cesty - lastura mušle hřebenatky a kříž svatého Jakuba se postupem času staly takřka symboly celé Galicie.³⁶

Oslavy svátku svatého Jakuba probíhají celou druhou polovinu července. Nejvýznamnějšími dny jsou 24. a 25.7., kdy se v Santiagu de Compostela shromáždí tisíce věřících. Večer 24. července se obvykle koná ohněstroj na počest apoštola Jakuba a katedrála bývá nasvícena světly, které vytvářejí různé obrazce. Nejdůležitějším dnem je však 25.7. na kdy připadá i galicijský národní den (Día nacional de Galicia). Tento den probíhá v katedrále slavnostní mše, při které lze vidět kouřící obří kadidelnici houpačící se hlavní chrámovou lodí, která dodává této mši na mystičnu.

Další velmi oblíbenou fiestou je Rapa das bestas, která probíhá hned v několika menších galicijských městech. Nejznámější je ta v Sabucedu, která se koná od první soboty v červenci do následujícího pondělí. Tato slavnost spočívá v nahnání polodivokých koní, které se celý rok pasou bez dozoru v horách, do kamenné arény plné diváků. Když je aréna

³⁶ Oficina del Peregrino. *Estadísticas de la Peregrinación en el año 2014*. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupný z: <http://oficinadelperegrino.blogspot.cz/2015/01/estadisticas-de-la-peregrinacion-en-el.html>

zaplňena koňmi, vytřídí se ze stáda hříbata, která putují na značkování. Ostatní koně jsou po jednom chytáni, očkováni, je jim zastřihnuta hříva a ocas a popřípadě se jim vyndávají klíš'ata. Celá tato podívaná vyhlíží značně nebezpečně, protože koně se jen tak chytit nedají a snaží se za každou cenu bránit.

Galicie je ale proslavená především svými gastronomickými fiestami. Ačkoli jídlo nechybí téměř na žádné galicijské fiestě (většinou se podává vařená chobotnice a různé druhy pečených mas), dalo by se říci, že téměř každé známější jídlo má v Galicii svou slavnost.

Mezi ty nejznámější patří slavnost mořských plodů v O Grove a slavnost chobotnice v obci Carballiño. Slavnost mořských plodů v O Grove, která má více než půl století dlouhou tradici, se zde koná vždy na začátku října. V tomto čase se zde staví stánky, které nabízejí ochutnávky a prodej různých mořských plodů za příznivé ceny. Můžeme zde najít kraby a různé druhy mušlí. Nejpopulárnější jsou však klasické slávky.

Slavností chobotnic se po Galicii pořádá více, tou nejznámější je ta v obci Carballiño, nedaleko Ourense, která patří k nejoblíbenějším fiestám v celé Galicii. Aby také ne, chobotnice je zde neoficiálně považována za národní jídlo a gastronomický symbol Galicie. Tato fiesta se slaví každou druhou neděli v srpnu. V roce 2013 zde 16 kuchařů vytvořilo největší ták s chobotnicemi na světě. Tento obří talíř měl v průměru 3,8 metru a na jeho výrobu bylo spotřebováno 260 kilo chobotnic.³⁷

Dalšími známými galicijskými gastronomickými fiestami jsou například slavnosti sýrů v Arzua, svátek empanad v Allariz, slavnost mušlí navajas na ostrově Illa de Arousa, festival padrónských papriček v Padrónu nebo třeba festival obřích tortill v Carcacia (Festa da Tortilla Xigante) - největší zde uvařená tortilla má své místo také v Guinnessově knize rekordů. Bylo na ni zapotřebí 1 200 kilo brambor a 8 000 vajec. Své slavnosti mají v Galicii dále například i víno, langusty nebo dokonce chléb.³⁸

Nejznámější hudební festival se koná každý rok v Ortigueire, na severu Galicie. Po čtyři dny se zde hraje folková muzika z celého keltského světa (za státy keltského světa jsou považovány - Bretaň, Cornwall, Skotsko, Wales, Irsko, ostrov Man, občas se k nim přidává právě Galicie.) Tato slavnost má svou tradici již od roku 1978 a každý rok ji

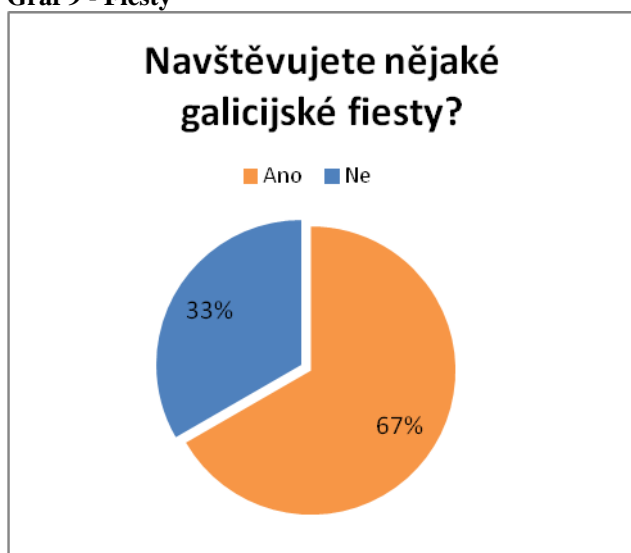
37 Álvarez, M. *Un plato de 3,8 metros de diámetro, para servir la tapa de pulpo más grande del mundo* [online] Faro de Vigo, 7.8.2013 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.farodevigo.es/portada-ourense/2013/08/07/plato-3-metros-diametro-servir/857173.html>

38 *Festas Galicia*. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.paxinasgalegas.es/fiestas/fiestas-gastronomicas-en-galicia.html>

navštíví více než 100 000 nadšenců. Kromě vystoupení kapel zde lidé mohou nakupovat v početných stáncích s keltskou tematikou, které nabízejí keltské suvenýry od prstýnků a náramků až po štíty a meče.

Dalším známým a velmi oblíbeným svátkem je po celé Galicii rozšířená svatojánská noc. Letní slunovrat se v Galicii slavil již od keltských dob. S nástupem křesťanství se tomuto dni začalo říkat svatojánská noc, avšak některé tradice se pravděpodobně zachovaly. Nejznámější a zřejmě nejvíce dodržovanou tradicí těchto oslav je přeskakování ohně. Tuto noc se po celé Galicii zapalují ohně, které lidé přeskakují, aby se chránili před čarodějnicemi a zlými duchy. Není to jak by se mohlo zdát jen vesnický zvyk, tyto ohně jsou totiž zapalovány i třeba na náměstích velkých měst. K těmto oslavám patří také tradiční muzika, velká konzumace vína a všudypřítomné empanady.

Graf 9 - Fiesty³⁹

„Galicie je místo, kde je nejvíce gastronomických fiest na světě. Minimálně každý víkend se někde koná nějaká gastronomická fiesta. Třeba teď se konají slavnosti navajas ve Finistěře. Minulý týden si myslím, že byla fiesta s langostinos a příští týden bude fiesta s percebes.“ (Monce, 42 let)

„Není tu jídla, co by se jedlo a nemělo tu svou fiestu.“ (Javier, 30 let)

³⁹ Zdroj: Vlastní

5.3.2. *Tanec*

Galicijské tradiční tance jsou v Galicii poměrně oblíbené. Postupem času sice jejich obliba slábne, ne však tolik jak by se dalo pozorovat ve zbytku západní Evropy. Tyto tance doprovázejí velkou část galicijských slavností. Galicijských tanců je hned několik - jota, fandango, nejoblíbenějším je však bez pochyb tanec zvaný muñeira. Tyto tance jsou většinou doprovázeny tamburínou (la pandereta), bubny (el bombo), menšími bubínky (el tamboril) a také tradičními dudami (la gaita).

„Každý v Galicii chce vždy své věci dělat po svém. Je to vidět třeba na galicijských tancích. Galicijský tradiční tanec vypadá tak, že jeden muž tancuje a ti ostatní se ho snaží napodobovat. Třeba v Katalánsku, tam se všichni chytanou za ruce a tancují společně. Nebo tvoří lidské pyramidy. Galicijci jsou ale jednotlivci, sólisti. To se nezmění.“ (André Pena, 57 let)

5.3.3. *Hudba*

Pro tradiční galicijskou hudbu jsou charakteristické především dudy. Ty bývají většinou doprovázeny různými druhy bubnů. V Galicii panuje všeobecné přesvědčení, že místní folková muzika má keltské kořeny. Ať už tomu tak je či není, společné prvky například s irskou či skotskou hudbou jsou zde patrné. Nejznámějším galicijským muzikantem je bezesporu Carlos Nuñez, který kromě dud hraje také na flétnu, píšťalu či okarínu. Jeho nejslavnějšího alba A Irmandade das Estrelas se prodalo více než 100 000 kusů. Populární jsou poslední dobou kapely, které hrají moderní muziku se středověkými prvky. Například hard rock, či heavy metal doprovázený dudami.

„Folkovou hudbu poslouchám, hlavně ty starší to zvedne ze židle.“
(Benjamin, 57 let)

„Zrovna nedávno skončil festival keltské muziky v Ortigueiře. Hodně kapel pochází odsud z Coruñi, třeba moje oblíbená kapela Luar na Lubre. Jedna z nejznámějších hráček na dudy - Cristina Pato, je také odsud.“ (Suzo, 37 let)

5.3.4. *Gastronomie*

Ke španělské kuchyni patří neodmyslitelně tapas, malé porce regionálních pochutin. Tato jídla ve formě malých talířků se tradičně servírují zdarma k objednanému pití. Pokud by si zákazník chtěl tapas zakoupit, zaplatí okolo 2-5 EUR za talířek. Nejčastěji se ve formě tapas nabízejí brambory na mnoho způsobů a empanadas, typické galicijské plněné koláče. Díky rozličným druhům nádivek se nenajde snad nikdo, komu by alespoň jeden koláč nezachutnal. Náplně se liší region od regionu. Nejčastěji se využívají různé druhy zeleniny, mas (především kuřecí a vepřové) nebo říčních či mořských ryb. Empanadas se pojídají horké i studené. Ve španělských restauracích lze také narazit na tzv. raciones, což jsou v podstatě dvojité porce tapas, které mají sloužit k podělení mezi více lidí.

Ke specialitám galicijské kuchyně patří především mořské plody (mariscos). Pobřeží Galicie a studené vody Atlantského oceánu skýtají nespočet delikates, kterými je Galicie proslulá daleko za svými hranicemi. Zvláště hrdí jsou Galicijci na svou chobotnici (pulpo), které je zasvěceno nemálo restaurací. Tradiční podávání chobotnice je jednoduché, avšak velmi chutné. Ne nadarmo se říká, že v jednoduchosti je krása. Chobotnice se nejdříve uvaří a poté se její chapadla nastříhají nůžkami na kousky. Ty se naaranžují na dřevěné prkénko, posypou se hrubou mořskou solí a středně ostrou mletou paprikou a nakonec se pokapou olivovým olejem. Mezi další oblíbené mořské plody patří krevety, které se upravují na mnoho způsobů a různé druhy mušlí. Nejčastěji se setkáme se slávkami (mejillones), srdcovkami (berberechos) a hřebenatkami svatojakubskými (vieira), se kterými se v Galicii lze setkat téměř na každém rohu. Právě lastury hřebenatky se totiž staly symbolem svatého Jakuba a celé Svatojakubské cesty. Pokud v Galicii někdo zmíní vilejše stvolnatého (percebes), malého neobvyklého korýše, většina lidí si vybaví vysokou cenu na jídelním lístku (100-120 EUR/kg), která souvisí s tím, že sběrači (percebeiros), při jejich získávání riskují vlastní životy. Musí se totiž pohybovat po kluzkých útesech, na které naráží ničivé vlny oceánu.

Nedílnou součástí galicijské kuchyně jsou regionální speciality, typické pro jednu menší oblast či město. V Galicii je mnoho těchto menších kulinářských zázraků. Pokud si turista vybaví Santiago de Compostela, zpravidla si vzpomene na cíl tisíců poutníků z celého světa a kouzelné staré centrum s překrásnou katedrálou. Málokdo ale ví, že toto město je také známé svým koláčem Tarta de Santiago. Jde o lehký mandlový moučník,

který po staletí zdobí kříž ve tvaru meče, symbol rytířského Řádu svatého Jakuba z Compostely. Kříž vzniká podle šablony, která je zasypana moučkovým cukrem. Malá obec Padrón na západě Galicie je zase proslulá svými malými zelenými papričkami tzv. Pimientos de Padrón. Papričky se podávají tepelně upravené s hrubou mořskou solí a olivovým olejem.⁴⁰

„V Galicii se jí velmi dobře. Co se jídla týče, tak by si Galicijci mohli žít bez Španělska, ale Španělé by to v tomto ohledu měli těžké.“ (Moruena, 33 let)

„V Galicii se jí moc dobře, možná až příliš dobře. Nejoblíbenější jsou zde ryby a mořské plody.“ (Manuel, 59 let)

„Na jihu mají lepší počasí, ale my na severu máme lepší jídlo.“ (Mercedes, 47 let)

5.3.5. Realita a mýty

Pokud by si člověk myslel, že se dnes s čarodějnicemi setká pouze v knihách, mýlil by se. Galicie jich je plná. Je jen těžko uvěřitelné, kolik obyvatel Galicie v dnešní době věří na čarodějnice (bruxas). Mnoho pramenů uvádí, že čarodějnictví pochází z keltských dob. Čarodějnice se zpravidla dělí na hodné, které léčí a zlé, které podle pověr unášejí děti a sají jim krev. Nejznámější čarodějnicí je Santa Compañá (Svatá Společnost). Podle pověstí se jedná o družinu duší zahalených v bílých hábitech s kapucí, která se toulá nocí. Santa Compañá je posel smrti, lze si ji tedy představit jako naši smrtku. Proti čarodějnicím se Galicijci brání různě, nejčastěji u sebe nosí česnek či připravují kouzelný nápoj Quiemadu. Velmi populární je také přeskokování ohně o svatojánské noci, který musí být přeskočen třikrát.

Mezi nejoblíbenější památku údajně keltského dědictví patří bezesporu Queimada. Queimada je tajemný alkoholický nápoj, který v Galicii již po léta sbližuje rodiny a přátele. Jeho příprava a následné požití je pro Galicijce obdobné jako naše grilování. Při přípravě tohoto nápoje z vínovice, do kterého se přidává cukr, kůra z citronu a poté podle libosti

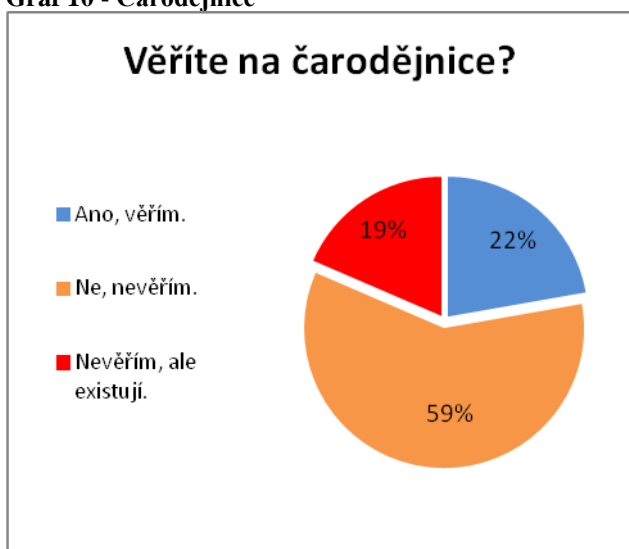
⁴⁰ Text je s úpravami převzat z: Gastronomie. *Hospodářská a kulturní studia. (HKS)* [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

zrnka kávy nebo nakrájené kousky ovoce, se nápoj zapálí a zatímco hoří, se pronáší tajemná zaklínadla. Nejlepší denní doba pro tento rituál je po západu slunce, až tehdy totiž nejlépe vynikne jeho magický duch. Tradice říká, že perfektní čas na rituál Queimada nastává během keltského svátku Samhain, který se slaví v noci z 31. října na 1. listopadu. Pro Kelty byl tento svátek začátkem nového roku a byl vnímán také jako doba, kdy se stírá hranice mezi světem živých a mrtvých. Věřilo se, že se duše zesnulých v tento čas vracejí na zemský povrch a živí mohou navštívit podsvětí. Značně pozměněný se tento svátek díky křesťanskému vlivu slaví jako Halloween dodnes. Navzdory tradicím je však pro tento rituál nejtypičtější Svatojánská noc, také nazývaná jako noc čarodějnic, která připadá na 23. června.

Navzdory tomu, že většina lidí věří, že nápoj Queimada a s ním spojený rituál má keltský původ a předává se po generace, pravděpodobně vznikl až v padesátých letech dvacátého století. Queimada byla původně připravována skupinkami galicijských emigrantů na místech jako byl Madrid, například po přátelském obědě. Příprava nápoje byla doprovázena odříkáváním různých přání a také na místě vymyšlených zaklínadel, které měly za úkol odehnat čarodějnice. Tento rituál se stal velmi populárním a rychle se rozšířil. Pro značnou oblibu nápoje navrhl roku 1955 Tito Freire hliněný hrnec, který vydrží teplotu modrého ohně. Ruku k dílu přiložil i Mariano Marcos Abalo, který v šedesátých letech napsal magickou formuli, která doprovází přípravu nápoje dodnes.⁴¹

⁴¹ Text je s úpravami převzat z: Realita a mýty. *Hospodářská a kulturní studia. (HKS)* [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

Graf 10 - Čarodějnice⁴²

Z výzkumu vyplynulo, že většina oslovených na čarodějnice nevěří. Je však otázkou, na kolik byly výpovědi pravdivé. Je možné, že se někteří respondenti styděli a proto neodpověděli podle pravdy. Tento názor zastává například Xoán: *„Lidé vám říkají, že na různé pověry nevěří, že jsou to nesmysly. Ve skutečnosti na ně věří nebo je alespoň respektují.“*

„Na čarodějnice nevěřím. Říká se, že jsou, ale žádnou jsem nikdy neviděla.“
(Aria, 54 let)

„Na čarodějnice nevěřím, ale existují. Tedy neexistují, ale je třeba si na ně dávat pozor.“ (Manuel, 68 let)

„Čarodějnice existují, ale neví se to.“ (Benjamin, 68 let)

„Čarodějnice existují, máme strach.“ (José Enrique, 60 let)

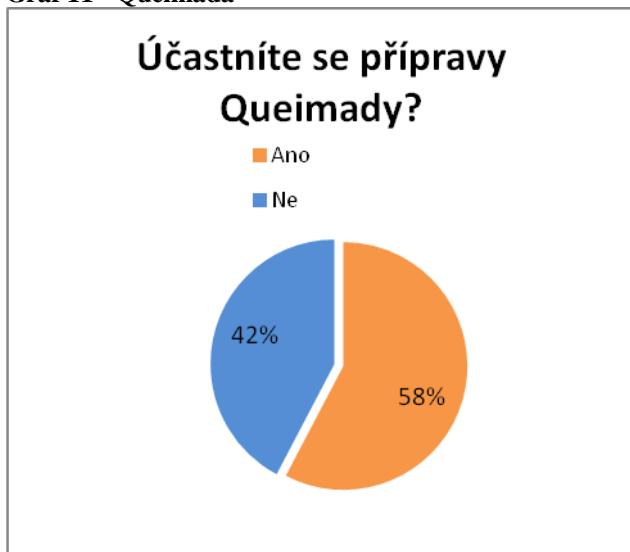
„Samozřejmě že na čarodějnice věřím. Nosím u sebe i česnek, který mě chrání. Dávala mi ho do kapsy už moje babička. Vždy když si ho zapomenou vzít s sebou, mám pocit, že mi něco chybí. Je to speciální česnek. Byl jsem na tržišti a ta ženská za jeden stroužek chtěla dvě eura! Tak jsem ho koupil.“ (André Pena, 57 let)

⁴² Zdroj: Vlastní

„Na čarodějnice nevěřím, ale myslím si, že za čarodějnice byly považovány ženy, které žily samy v horách a znaly bylinky a podobné věci, které ostatní lidé neznali. Proto si myslím, že je považovali za čarodějnice, protože měly více vědomostí a tak se jich báli.“ (Carmen, 33 let)

„Ano, na čarodějnice a všechny podobné věci věřím. Někteří říkají, že jsou to výmysly, ale já myslím, že ne. Je to velká tradice a věří se, že když máte něco s kůží nebo nějaké znaménko, že je to špatné znamení nebo je to přímo od čarodějnic. Lidé pak chodí za čarodějnicemi, které říkají zaklínadla a stříkají na vás svčcenou vodu. Já jsem také za jednou byla. Byla jsem za doktory, mazali mě mastičkami, ale nic se nestalo. Pak jsem byla za čarodějnicí, která mě postříkala svčcenou vodou, pokřížovala mě a řekla nějaká zaklínadla. Za měsíc bylo vše pryč.“ (Sandra, 36 let)

Graf 11 - Queimada⁴³

Tajemný alkoholický nápoj Queimada, který má ochraňovat před čarodějnicemi a zlými duchy, znali všichni dotázaní. Většina z nich se také pravidelně účastní její přípravy. Queimada má podle nich očistit tělo a ochránit duši.

⁴³ Zdroj: Vlastní

„Queimadu znám a připravuji jí jednou ročně při svatojánské noci na ochranu proti čarodějnicím. Na čarodějnice věřím. Když přijdu domů a sklenice vody leží na jiném místě než předtím, tak není možné, že by to mělo na svědomí něco jiného než čarodějnice.“ (Moruena, 33 let)

5.3.6. Náboženství

Katolická víra je v Galicii stejně jako ve zbytku Španělska silně zakořeněna. Aby také, když Santiago de Compostela bylo ve středověku vedle Říma a Jeruzaléma jedním ze tří nejsvatějších míst na světě. Po celé Galicii nalezneme stovky kostelů a u téměř každého staršího domu je možné zahlédnout křesťanský kříž. Je zajímavé, že v Galicii náboženství dodnes kooexistuje s pohanskými představami. Někteří lidé, ač chodí do kostela a považují se za katolíky, nosí u sebe česnek a čas od času s přáteli připravují tajemný galicijský nápoj Queimada, který je stejně jako zmiňovaný česnek, má chránit před čarodějnicemi a zlými duchy. Často se hned vedle kostelů prodávají u stánků kouzelné amulety, speciální stroužky česneku a jiné pomůcky, které mají lidi ochránit před zlými vlivy. Dnes se většina obyvatel Galicie považuje za katolíky, velká část z nich, především pak mladá generace, se tak označuje jen z tradice a kvůli tomu že byly pokřtěni nebo v tomto duchu vychováni. Při výzkumu bylo na otázku ohledně náboženství nejčastější odpovědí - nepraktikující katolík.

6. Jazyková situace ve Španělsku

V celém Španělsku je oficiálním jazykem kastilština (castellano) neboli španělština (español). Ve Španělsku se španělský jazyk označuje jako kastilština. Je to odvozeno od Kastilie, historického území na Pyrenejském poloostrově, které bylo ve středověku samostatným královstvím a rozkládalo se na většině území dnešního Španělska. Ve světě se však spíše používá pojem španělština. Ve Španělsku existují kromě kastilštiny další tři oficiální jazyky. V Baskicku a Navaře je to baskičtina, v Katalánsku, ve Valencii a na Baleárských ostrovech je to katalánština a v Galicii je to galicijština. Jde o románské jazyky, s výjimkou baskičtiny, která je jazykovým izolátem a nepatří do žádné jazykové rodiny. Bilingvismus je přirozenou praxí pro naprostou většinu obyvatel těchto šesti autonomních oblastí.

6.1. Kastilština

Kastilština je jediným jazykem, který je oficiální ve všech autonomních oblastech Španělska. Vznikla z latiny v oblasti mezi Burgosem a Kantábrií. Ačkoli tento jazyk vznikl z latiny, je ovlivněn jazyky, kterými se na Pyrenejském poloostrově mluvilo již před příchodem Římanů. Ty totiž měly vliv na dialekt latiny, kterým se ve Španělsku mluvilo. Tato různá nářečí jsou dnes označována jako tzv. vulgární latina. Kastilštinu ovlivňovala baskičtina a arabština, která se do Španělska dostala spolu s Maorskou invazí na Pyrenejský poloostrov v 8. století. Odhaduje se, že do kastilštiny bylo převzato 3000 až 4000 slov z arabštiny. Rozmach kastilštiny je spojen se znovudobýváním španělského území ovládaného Araby. Ke konci 15. století za vlády katolických králů (Reyes católicos) Ferdinanda Aragonského a Isabely Kastilské byl přijat zákon, který kastilštinu ustanovil jediným oficiálním jazykem sjednoceného Španělska a odsunul tak ostatní dialekty do pozadí. Dnes je kastilština zejména díky španělským námořním objevům jedním z nejpoužívanějších jazyků světa.

6.2. Galicijština

Galicijština je románským jazykem, kterým se hovoří v Galicii a jejím blízkém okolí. Je jediným španělským minoritním jazykem, kterým hovoří většina obyvatel dané oblasti. Vznikla jako směsice latiny a místního keltského jazyka. Vznik jazyka se většinou datuje do 9. století, kdy byl rozdíl mezi latinou a galicijštinou již tak velký, že můžeme hovořit o samostatném jazyku. Galicijština je velmi podobná portugalštině, se kterou ve středověku tvořila jeden společný jazyk, tzv. galicijsko-portugalštinu. Nejstarší galicijsky psaný dokument, který pochází z období kolem roku 1200, se nazývá *Ora faz ost'o senhor de Navarra*. Jedná se o satirickou píseň Joama Soares de Pavii, která pojednává o invazi Navarského krále do Aragonie. V této době se galicijština stala velmi oblíbeným jazykem užívaným pro psaní lyrické poezie po celém Pyrenejském poloostrově. Vzájemné vzdalování jazyků začalo společně s rozdělením národa, neboli osamostatněním Portugalska. Období zániku galicijsko-portugalštiny je většinou datováno do poloviny 14. století.

Ke konci středověku galicijský jazyk a literatura vstoupily do tzv. období dekadence. Následující tři století (16., 17. a 18.) jsou proto označovány jako Temná století (*Secúlos oscuros*). U španělštiny i portugalštiny v této době došlo ke kodifikaci a celkově se díky španělským a portugalským zámořským objevům zvýšil význam těchto dvou jazyků. V 16. a 17. století Španělsko zažívá svůj rozkvět - tzv. Zlaté století (*Siglo de Oro*), který se odráží i ve španělské literatuře a přímo kontrastuje s úpadkem galicijštiny. Další příčinou úpadku galicijského jazyka bylo vyhnání galicijské šlechty kvůli podpoře poražené strany v bojích o kastilský trůn. Na místa galicijské šlechty byla dosazena kastilsky mluvící šlechta a jelikož v Galicii chybělo měšťanstvo, které by bylo schopno bránit své jazykové a kulturní zájmy, kastilština naplno vytlačila galicijštinu z oficiální sféry.

Galicijština však nadále zůstala hlavním dorozumívacím jazykem většiny obyvatel Galicie a to i přesto, že se přestala používat v psané formě, neboť nebyla považována za vhodný jazyk ve vědě, ani v kultuře a bylo na ni pohlíženo jako na méněcenný jazyk nebo spíše pouze jako na dialekt, který je používán venkovskými nebo negramotnými obyvateli.

V tomto dlouhém období nalezneme pouze několik jedinců, kteří podporovali galicijský jazyk. Mezi nejvýznamnější osoby této doby patřily například padre Feixóo a padre Sarmiento, kteří používali galicijštinu při bohoslužbách a při vyučování. Jejich

následovník padre Sobreira dokonce sepsal galicijsko-kastilský slovník (Glossario General de la Lengua Gallega).

Galicijské obrození (Rexurdimento) je název období v druhé polovině 19. století, ve kterém na území Galicie došlo k revitalizaci galicijského jazyka, literatury a všeobecně galicijské kultury. Galicijské Písně (Cantares Gallegos), které v roce 1863 napsala Rosalía de Castro (1837-1885) zcela v galicijském jazyce, jsou jedním z nejvýznamnějších děl této doby, které zároveň odstartovalo galicijský literární boom. Začaly se sepisovat příběhy, báje a legendy, které se po generace předávaly pouze ústně. Dalšími významnými spisovateli této doby byli například Manuel Murguía, Manuel Leiras Pulpeiro nebo Eduardo Pondal. Významné dílo napsal roku 1880 Marcial Valladares. Jednalo se o první současný galicijský román s názvem Maxina ou a filla espúrea, který vypráví o složitých rodinných vztazích na galicijském venkově. První galicijské slovníky a pravidla pravopisu, nezbytné pro standardizaci jazyka, začaly vycházet také v druhé polovině 19. století. Za zmínku stojí například Stručný přehled galicijsko-kastilské gramatiky (Compendio de gramatica gallega-castellana) vydaný Francisco Mirásem roku 1864 nebo dílo Galicijská gramatika (Gramatica Gallega) od Juana Saco A. Arce z roku 1868. Zároveň se začaly objevovat noviny psané pouze galicijsky. Mezi nejznámější patřili O Galiciano v oblasti Pontevedra, A Monteiro v oblasti Lugo nebo As Burgas v okolí Ourense. Tyto a jim podobné týdeníky začaly postupně vycházet od roku 1876, ale jejich rozmach nastal až v 80. letech 19. století. Tento obrovský rozmach galicijské literatury vedl až k založení Královské akademie galicijského jazyka (Real Academia Galega) roku 1905, která je aktivní dodnes.

Spolu se znovuoživením galicijského jazyka docházelo u obyvatel Galicie k stále většímu uvědomování národní hrdosti a začaly se zde projevovat různé separatistické tendence. Tyto sklony k nezávislosti vyústily 27. června roku 1931 k vyhlášení První Galicijské republiky (Primera República Gallega) levicovými aktivisty. Tento počín měl však doslova jepičí život, netrval totiž více než několik hodin. Druhého dne 28. června 1931 proběhly volby do parlamentu nedávno vzniklé Druhé Španělské republiky (Segunda República Española) a tento "projekt", ze kterého se vyklubal pouhý výkřik do tmy, skončil.

Obyvatelé Galicie se však nevzdali a nadále podporovali své národní zájmy. Několikaleté snažení vyvrcholilo roku 1936, kdy měla Galicie na dosah dlouho vyhlášený statut autonomní oblasti. Dne 28. června 1936 byl ve Španělsku odhlasován Proyecto de

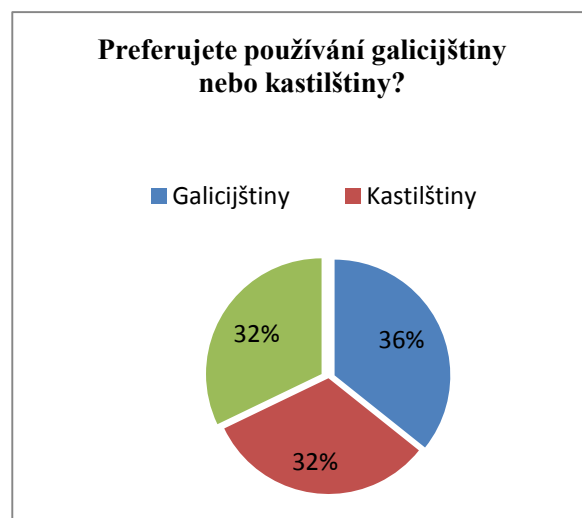
Estatuto de Autonomía de Galicia de 1936, který Galicii zaručoval statut autonomie a práva s ním spojená. Ovšem než toto nařízení vešlo v platnost, vypukla ve Španělsku občanská válka (1936-1939), na jejímž konci se vlády ujímá vítězný generál Francisco Franco, který nechtěl o autonomii jakékoli španělské oblasti ani slyšet. Jakékoli projevy regionálního nacionalismu byly tvrdě potlačovány. Galicijský jazyk se stal nezákonným a jeho oficiální užívání bylo perzekuováno. Dokonce bylo zakázáno dávat novorozencům galicijská jména. Veškeré snahy o nápravu této situace skončily buď vězením nebo útekem do exilu.

Po smrti generála Francisca Franca roku 1975 se Španělsko stalo monarchií a na trůn usedl Juan Carlos I. Galicie byla roku 1981 prohlášena historickým národem, ve kterém jsou galicijština a kastilština postaveny na stejnou úroveň. Nikdo v Galicii nesmí být diskriminován na základě jazyka. Stanovení norem galicijštiny proběhlo roku 1983 schválením zákona o normalizaci galicijštiny (*Lei de normalización lingüística*). Galicijský jazyk je v současnosti v omezené míře využíván v médiích a je vyučován ve školách.⁴⁴

⁴⁴ *Galego.org*. [online]. 16.1.2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: www.galego.org

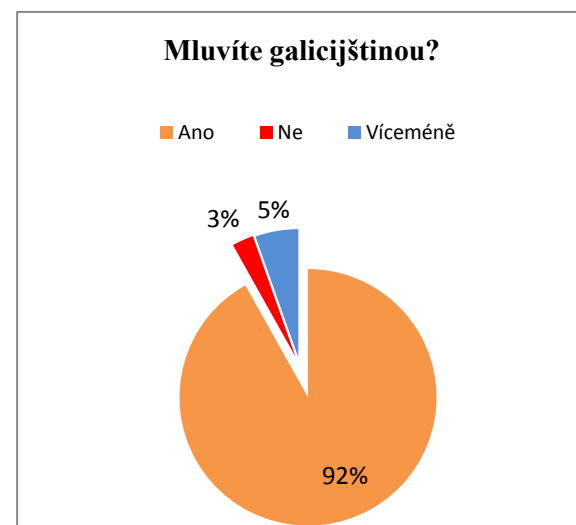
Graf 12 – Užití jazyka v obchodě či kostele⁴⁵

Graf 13 – Preference užívání jazyka⁴⁶

Graf 14 – Častější užití jazyka⁴⁷

Graf 15 – Znalost galicijštiny⁴⁸

⁴⁵ Zdroj: Vlastní

⁴⁶ Zdroj: Vlastní

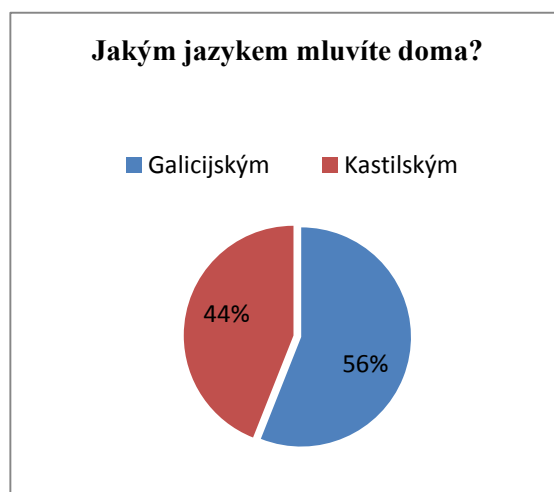
⁴⁷ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0206004&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2951&R=9912\[all\]&C=0\[all\];2\[all\]&F=1:0&S=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?paxina=001&c=0206004&ruta=verPpalesResultados.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2951&R=9912[all]&C=0[all];2[all]&F=1:0&S=), vlastní úprava

⁴⁸ Zdroj: Vlastní

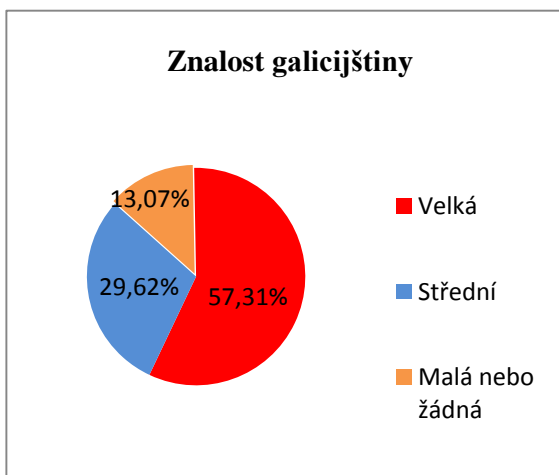
Graf 16 - Jazyk v práci ⁴⁹

Graf 17 – Užití jazyka v domácnosti ⁵⁰

Graf 18 – Míra znalosti galicijštiny ⁵¹

Graf 19 – Užívání jazyka v běžném životě ⁵²

⁴⁹ Zdroj: Vlastní

⁵⁰ Zdroj: Vlastní

⁵¹ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2939&R=4\[2013\];1\[all\];0\[5\]&C=3\[0\];2\[2\]&F=&S=998:12&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2939&R=4[2013];1[all];0[5]&C=3[0];2[2]&F=&S=998:12&SCF=)

⁵² Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2951&R=9912\[12\];0\[0:1:2:3\]&C=1\[0\];2\[2013\]&F=&S=&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=2951&R=9912[12];0[0:1:2:3]&C=1[0];2[2013]&F=&S=&SCF=)

Galicijsky hovořila drtivá většina dotázaných. Používání galicijského jazyka v různých oblastech jejich života však nahrazuje kastilština. Většina respondentů na otázku ohledně preference jazyka nejdříve odpověděla, že jim to je jedno. Hovoří tím jazykem, kterým na ně začne mluvit ten druhý. Až po delším vyptávání se část z nich rozhodla pro jeden jazyk, kterým mluví raději. Nejčastěji proto, že si v něm jsou více jisti. Výhodou galicijštiny je podle některých respondentů podobnost s portugalštinou. Pokud člověk ovládá dobře galicijštinu, nemá podle nich problém komunikovat v portugalštině. To znamená přístup ke světovému jazyku.

„Galicijštinu používám skoro vždy. Kastilsky mluvím s cizinci. Je to o respektu. Není to tu jako v Barceloně, kde přijdete za lidmi, mluvíte kastilsky a oni se dál baví katalánsky. Pokud jim dáte najevo, že nerozumíte, odvěti - Jak to, že nerozumíš, jsi přece v Katalánsku.“ (Sandra, 36 let)

„Preferuji kastilštinu. Například je nás pět kamarádek, se dvěma mluvím galicijsky a s dalšími dvěma kastilsky a všichni si rozumíme.“ (Loreto, 36 let)

„Většinu času používám kastilštinu. Galicijsky mluvím, když jsem na vesnici a mluvím se starými lidmi. Galicijsky také mluvím když se opiji. Nedělá mi problém přepínat mezi galicijštinou a kastilštinou, přijde mi, jako bych měl dva rodné jazyky.“ (Enrique, 25 let)

„Dnes je to z módy mluvit galicijsky. Lidé tak nemluví, protože se stydí. Občas když jdete na úřad a mluvíte galicijsky, tak vám nejsou schopni moc dobře odpovědět a tváří se na vás jako na vesničany.“ (Moruena, 33 let)

„Za svůj rodný jazyk považuji kastilštinu, protože v době, kdy jsem se narodila, se používala více kastilština. Galicijština byla v té době viděna špatně a byla spojována s chudým a venkovským obyvatelstvem. A proto na mně doma rodiče mluvili kastilsky, i když mezi sebou mluvili galicijsky.“ (Marta, 41 let)

„V Galicii se po dlouhá staletí mluvilo převážně galicijsky. 98% lidí mluvilo galicijsky, ta zbylá 2% byli přistěhovalci - tedy lidé, kteří nebyli Galicijci. Dnes však galicijština ztrácí velké množství mluvčích. Čím to je? Někteří lidé si myslí, že když se dítě narodí do galicijské rodiny a učí se galicijsky ve škole, stane se z něho galicijský mluvčí. Jenže tak to není. Toto dítě když vyroste, stane se z něho kastilsky mluvící občan. Může za to externí tlak, například televize. Máme sice galicijský televizní kanál, ale desítky kastilských. Všechno co přichází ze zahraničí, přichází v kastilštině. Třeba když se chcete podívat na americký film, je dabovaný do kastilštiny. Všechny cool a moderní věci jsou v kastilštině. Pro tohoto člověka je kastilština tedy tím jazykem, který je pro něj užitečný. Galicijština je pro něj spojená se starými lidmi, historií, s krávy a venkovem. Dříve se tu lidé nechtěli učit kastilsky, protože to byl jazyk utlačovatelů. Dnes jsme svobodní, takže lidem teď mluvit kastilsky nevádí. Galicijština a kastilština jsou poměrně podobné jazyky. Kvůli tomu však dnes někteří lidé neumí pořádně ani jeden tento jazyk. Neustále je míchají. Říká se tu takové pořekadlo - galicijština je severní portugalština a portugalština je jižní galicijština.“ (Xoán, 37 let)

Co se podpory galicijského jazyka týká, má vláda podle Xoána oficiálně povinnost podporovat galicijštinu, ale jak se shoduje mnoho respondentů, záleží na tom, jaká politická strana je u moci.

6.3. Školství

Předškolní výchova je nepovinná a dělí se dle věku na 2 stupně (0-3 roky a 3-6 let). První stupeň je částečně dotovaný (uchazeč podá žádost o dotaci, u které se přihlédne k jeho finanční situaci), druhý stupeň je zdarma.

Základní školy se dělí na 2 stupně. První stupeň se skládá z šesti tříd, které navštěvují děti ve věku od 6 do 12 let a stupeň druhý tvoří třídy čtyři, určené pro děti od 12 do 16 let. Oba tyto stupně spadají do povinné školní docházky. Základní školy lze rozlišovat na veřejné a soukromé, přičemž ty soukromé jsou částečně dotovány z veřejných fondů. Doprava do školy a stravování ve školách je pro studenty zdarma. Po absolvování druhého stupně musí studenti složit závěrečné zkoušky ESO (Educación Secundaria

Obligatoria). Po ukončení povinné základní školy si studenti vybírají mezi prací (minimální věk pro práci ve Španělsku je 16 let) nebo dalším studiem. Po úspěšném složení zkoušky ESO mohou studenti pokračovat ve studiu na třech různých školách. Prvním typem škol jsou střední školy s „maturitou“, jejichž vystudování trvá 2 roky. Tyto školy mají různá zaměření - obvykle se dělí na umělecké, vědecko-technologické a sociálně-humanitní. Dalším typem škol jsou odborná učiliště (tzv. profesní programy), kde se studenti připravují na svá budoucí povolání. Po absolvování odborného učiliště mají studenti možnost bez zkoušek nastoupit na střední školu s „maturitou“. Posledním typem jsou střední školy, které se soustřeďují na tzv. speciální studia a dělí se na umělecké, sportovní a jazykové. Tyto školy jsou určeny pro pracující nebo vrcholové sportovce od 18 let a lze je studovat pouze na dálku.

Po absolvování střední školy mají studenti možnost pokračovat na univerzitu (ze střední školy s „maturitou“), na nástavbu (z odborného učiliště) nebo na vyšší odbornou školu. V Galicii se nachází tři univerzity - Universidad de Vigo, Universidad de La Coruña a neznámější z nich Universidad de Santiago de Compostela, která byla založena již v roce 1495 a je tedy čtvrtou nejstarší univerzitou ve Španělsku a zároveň se podle listu *El País* umístila na pátém místě mezi nejlépe hodnocenými univerzitami ve Španělsku a na čtvrtém místě mezi univerzitami veřejnými.⁵³

6.4. Média

Pokud v Galicii lidé dorazí domů unavení z práce a rádi by si pustili televizi, mohou vybírat z nepřeberného množství kanálů, zaměřených od vaření až po sport. Pokud by ovšem rádi sledovali nějaký kanál v galicijštině, už to tak slavné není. Přání mnoha galicijců vyslyšela roku 1984 veřejnoprávní společnost *Compañía de Radio Televisión de Galicia (CRTVG)*, která začala vysílat kanál *Televisión de Galicia (TVG)* s posláním podporovat galicijský jazyk a kulturu. Dodnes je tento kanál v Galicii jedním z nejpopulárnějších a ne nadarmo se mu přezdívá „*A Galega*“ (ten jediný galicijský). Kromě reklam, které jsou občas vysílané v kastilštině, jsou veškeré programy zásadně v galicijštině. Kanál se těší takové podpoře, že v dalších letech společnost zahájila vysílání

⁵³ Školství. *Hospodářská a kulturní studia. (HKS)* [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

dvou dalších kanálů, TVG Europa, který lze naladit ve všech státech Evropské unie a TVG América, který ocení především početná skupina galicijců v Jižní Americe. Smutný konec potkal v létě 2013 další galicijský televizní kanál Popular TV Galicia, který skončil kvůli finančním problémům a nízké sledovanosti.

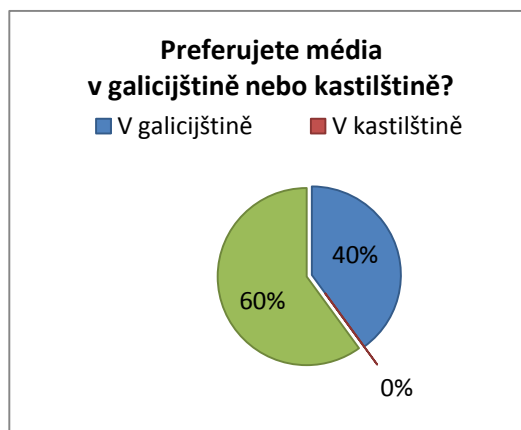
Není velkým překvapením, že i nejoblíbenější rozhlasové stanice má na starosti společnost CRTVG. První rozhlasovou stanicí, kterou roku 1985 společnost spustila, byla Radio Galega. Později se přidaly Radio Galega Música a Son Galicia Radio, která je zaměřená na galicijskou hudbu. Kromě těchto hlavních stanic se vysílá i mnoho menších regionálních, jak v galicijštině, tak v kastilštině.

Nejprodávanějšími novinami v Galícii a osmými nejprodávanějšími na území celého Španělska jsou La Voz de Galicia. Tyto denně vydávané noviny jsou od roku 1882 psané primárně v kastilštině a pouze kulturní a myšlenkové sekce jsou psány v galicijštině. V dnešní době mnoho lidí také určitě ocení digitální verzi v kastilštině i galicijštině. Dalšími známými novinami jsou El Correo Gallego ze Santiaga de Compostela, Faro de Vigo, nejstarší noviny v Galícii, vydávané od roku 1853, El Progreso z Luga a La Región z Ourense. S jedinými denně vydávanými novinami výhradně v galicijštině se museli galicijci nakonec rozloučit (původně O Correo Galego, později přejmenované na Galicia Hoxe), když museli vydavatelé roku 2011 kvůli finančním problémům svou činnost ukončit. Mezi deseti nejčtenějšími novinami v Galícii tedy nyní nejsou ani jediné pouze v galicijštině.⁵⁴

⁵⁴ Text je s úpravami převzat z: Média. *Hospodářská a kulturní studia*. (HKS) [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

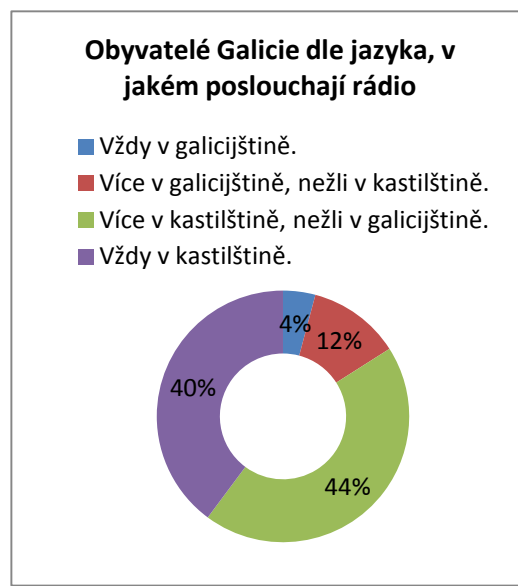
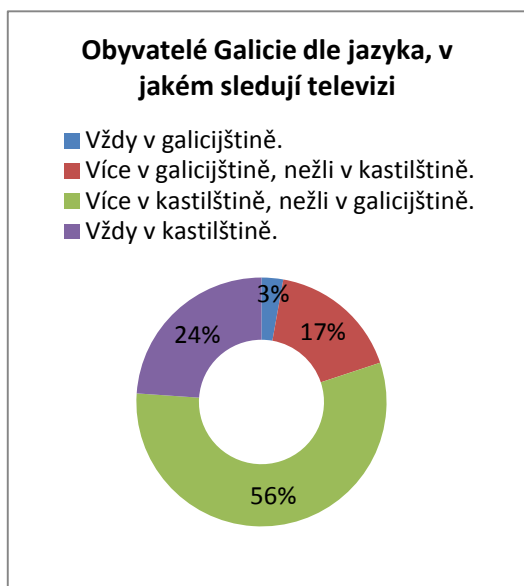
Graf 20 - Spokojenost s médii⁵⁵

Graf 21 - Preference jazyka v médiích⁵⁶

Graf 22 - Preference jazyka při sledování televize⁵⁷

Graf 23 - Preference jazyka při poslechu rozhlasových stanic⁵⁸

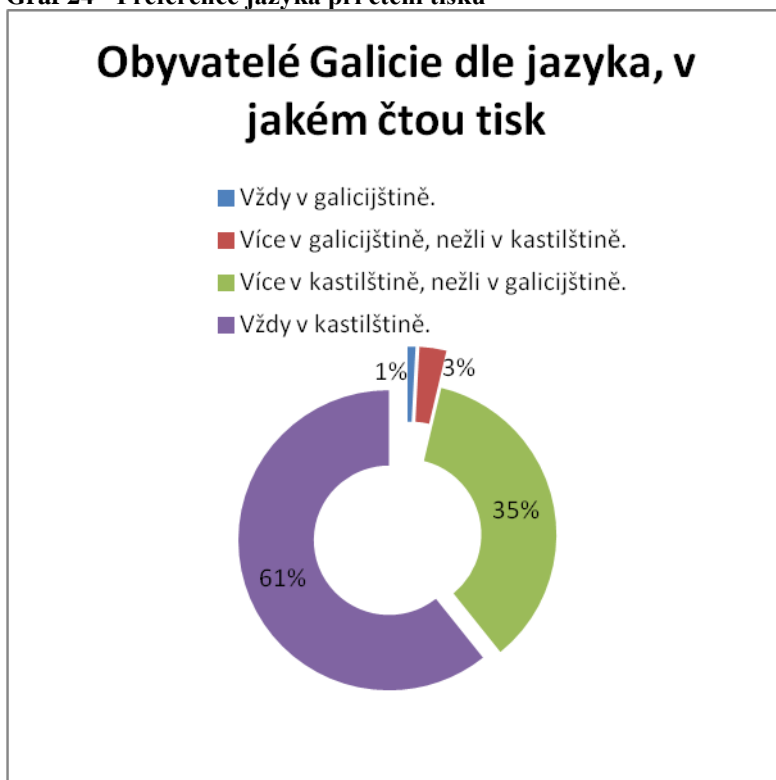
⁵⁵ Zdroj: Vlastní

⁵⁶ Zdroj: Vlastní

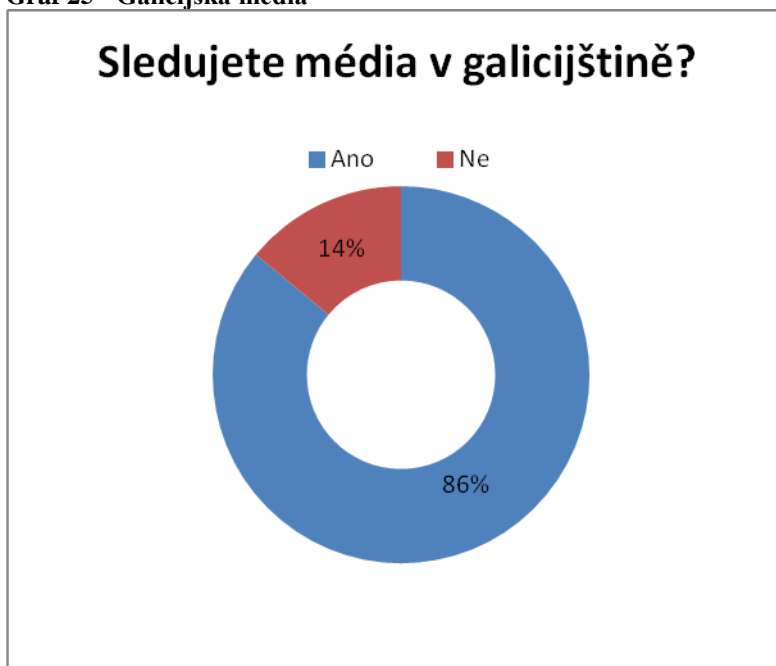
⁵⁷ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6940&R=9912\[12\]&C=1\[0\];0\[0:1:2:3\]&F=&S=2:2013&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6940&R=9912[12]&C=1[0];0[0:1:2:3]&F=&S=2:2013&SCF=)

⁵⁸ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6947&R=9912\[12\]&C=1\[0\];0\[0:1:2:3\]&F=&S=2:2013&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6947&R=9912[12]&C=1[0];0[0:1:2:3]&F=&S=2:2013&SCF=)

Graf 24 - Preference jazyka při čtení tisku⁵⁹

Graf 25 - Galicijská média⁶⁰

⁵⁹ Zdroj: Instituto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: [http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6955&R=9912\[12\]&C=1\[0\];0\[0:1:2:3\]&F=&S=2:2013&SCF=](http://www.ige.eu/igebdt/esqv.jsp?ruta=verTabla.jsp?OP=1&B=1&M=&COD=6955&R=9912[12]&C=1[0];0[0:1:2:3]&F=&S=2:2013&SCF=)

⁶⁰ Zdroj: Vlastní

Většina oslovených respondentů sleduje galicijská média. Pro velkou část z nich však není jazyk rozhodujícím faktorem pro výběr médií. Většinou totiž dotazovaným záleží spíše na kvalitě. Většina dotazovaných, kteří akceptují média v kastilštině, jsou s počtem televizních kanálů, rádiových stanic a tiskovin obecně spokojeni. Ti, kteří preferují média v galicijštině, se shodnou na tom, že jich je nedostatek a měly by se chránit. Některým respondentům přijde, že jich je dokonce příliš. Galicijská média pro ně nejsou důležitá a peníze, které se na jejich chod použijí, by se podle nich daly využít jinde.

„S novinami je to těžké, protože v různých částech Galicie se hovoří jinými dialekty, navíc se místní noviny prodávají i například v Madridu a dalších částech Španělska. Jsou tedy za účelem zvýšení prodeje psány především v kastilštině.“
(Carlos, 28 let)

7. Závěr

Bakalářská práce měla za cíl zjistit a popsat hlavní projevy etnické identity Galicijců ve Španělsku, jak tyto projevy slouží k vyčlenění od většinové španělské populace a zároveň měla za cíl vyzkoumat, jaký má jazyk vliv na národnostní uvědomění této skupiny obyvatel.

Nejprve bakalářská práce zobecnila geografické a demografické údaje, které se týkají Galicie. Poté shrnula historii Galicie a určila, v jaké době se podle respondentů žilo v Galicii nejlépe a kdy nejhůře. Dále pak popsala oblasti kultury, které jsou pro galicijské obyvatelstvo důležité. Mezi tyto oblasti byly zařazeny tradice, slavnosti, hudba a tanec, mýty, gastronomie a náboženství. Práce se také zabývala jazykovou situací v Galicii, a to jak z historického, tak ze současného hlediska. Následující kapitoly bakalářské práce se zabývaly školstvím a médií na galicijském území.

Z výpovědí respondentů bylo zjištěno, že největší vliv na národnostní uvědomění této minority mají kultura a tradice. Tyto oblasti života jsou totiž velmi rozdílné od majoritní španělské populace. Nejznámější španělské tradice, jakými jsou například corrida či flamenco, nemají v Galicii téměř žádný význam. Na druhou stranu se v této části Pyrenejského poloostrova hojně vyskytují takové tradice a prvky kultury, které jsou pro tuto oblast jedinečné. Velkou roli v galicijské kultuře hrají mýty. Velká část dotazovaných dodnes nepopírá existenci čarodějnic, proti kterým se samozřejmě různými způsoby chrání. Nejrozšířenější tradicí v této oblasti je příprava tajemného alkoholického nápoje Queimada, při jehož přípravě se odřikává speciální zaklínadlo. Někteří lidé u sebe dokonce nosí česnek. Mezi další důležité prvky galicijské kultury patří jídlo a různé slavnosti, včetně těch gastronomických. Po kultuře a tradicích je podle dotázaných pro galicijskou identitu nejvýznamější galicijský jazyk. Přestože galicijštinou hovoří naprostá většina obyvatel Galicie, téměř polovina z nich dává přednost kastilštině. To je dáno mnoha faktory. Jedním z těchto faktorů je globalizace, která do tohoto koutu Španělska přináší velké množství novinek, které většinou neprochází galicijským filtrem. To znamená, že galicijské obyvatelstvo tyto informace vstřebává pomocí kastilštiny. Kastilština se tím stává jazykem, který je pro Galicijce užitečný a který jim umožňuje dozvědět se nové a zajímavé věci. Počet mluvčích tím ale pomalu klesá. Dále je podle respondentů pro

galicjskou identitu důležitý jejich způsob života, místní příslušnost, prostředí (příroda a klima) a gastronomie.

Tyto odlišnosti, které určují etnickou identitu Galicijců, mají vliv na to, že se více než polovina dotázaných cítí být více Galicijci než Španěly. Na druhou stranu dvě pětiny respondentů uvedly, že jejich galicjijská identita nepřevažuje nad španělskou, či dokonce že se cítí být více Španěly než Galicijci. Tyto skutečnosti jistě působí na otázku samostatnosti, kterou by podpořila pouhá desetina dotazovaných.

Je tedy zřejmé, že Galicie je unikátní oblast, která se může pyšnit nejen svou jedinečnou kulturou, ale i jazykem. Jaký vývoj čeká především jazyk a jestli obyvatelstvo podlehne stále sílícím externím vlivům, které přispívají k asimilaci, není jisté.

8. Seznam literatury

Desastre Ecológico del PRESTIGE. [online]. [cit.2015-01-27]. Dostupné z: <http://www.ambientum.com/prestige/texto.htm>

Galego.org. [online]. 16.1.2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: www.galego.org
Población en los municipios de Galicia según el IGE. classora. [online]. 26.1.2015 [cit. 2015-02-06]. Dostupné z: [http://es.classora.com/reports/j72055/j72055/poblacion-en-los-municipios-de-galicia-segun-el-ige-\(ine\)](http://es.classora.com/reports/j72055/j72055/poblacion-en-los-municipios-de-galicia-segun-el-ige-(ine))

ARTETA, A.U. a kol. *Dějiny Španělska.* Praha: Lidové noviny, 2007. 915 s.

Estatuto Galego de Estatística. [online]. [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: <http://www.ige.eu/web/index.jsp?paxina=001&idioma=es>

Festas Galicia. [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://www.paxinasgalegas.es/fiestas/fiestas-gastronomicas-en-galicia.html>

Galego.org. [online]. 16.1.2014 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: www.galego.org

Gastronomie. Hospodářská a kulturní studia. (HKS) [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

Longitud de la costa española por provincias. Instituto Nacional de Estadística. [online]. 2008 [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: <http://www.ine.es/jaxi/tabla.do>

Média. Hospodářská a kulturní studia. (HKS) [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

Oficina del Peregrino. Estadísticas de la Peregrinación en el año 2014. [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://oficinadelperegrino.blogspot.cz/2015/01/estadisticas-de-la-peregrinacion-en-el.html>

Realita a mýty. Hospodářská a kulturní studia. (HKS) [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

Rutas por España. [online]. [cit. 2015-03-05]. Dostupné z: <http://www.rutasporespana.es/rutasEspanya/html/ListaCAGalicia.php>

Školství. Hospodářská a kulturní studia. (HKS) [online]. 29.8.2014 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://pestraevropa1.hks.re/>

9. Seznam grafů

Graf 1 – Etnická identita	23
Graf 2 – Prvky identity	24
Graf 3 - Samostatnost	26
Graf 4 – Nejlepší a nejhorší období galicijské historie.....	29
Graf 5 - Spokojenost se současnou situací.....	30
Graf 6 – Oblasti spokojenosti	30
Graf 7 – Oblasti nespokojenosti.....	31
Graf 8 – Galicijské tradice	32
Graf 9 - Fiesty	35
Graf 10 - Čarodějnice	40
Graf 11 - Queimada	41
Graf 12 – Užití jazyka v obchodě či kostele	47
Graf 13 – Preference užívání jazyka	47
Graf 14 – Častější užití jazyka	47
Graf 15 – Znalost galicijštiny	47
Graf 16 - Jazyk v práci.....	48
Graf 17 – Užití jazyka v domácnosti	48
Graf 18 – Míra znalosti galicijštiny	48
Graf 19 – Užívání jazyka v běžném životě.....	48
Graf 20 - Spokojenost s médii	53
Graf 21 - Preference jazyka v médiích	53
Graf 22 - Preference jazyka při sledování televize	53
Graf 23 - Preference jazyka při poslechu rozhlasových stanic	53
Graf 24 - Preference jazyka při čtení tisku	54
Graf 25 - Galicijská média.....	54

10. Seznam tabulek

Tabulka 1 – Identifikační údaje respondentů z roku 2013.....	14
Tabulka 2 – Identifikační údaje respondentů z roku 2014.....	15
Tabulka 3 - Počet obyvatel Galicie mezi lety 1900 - 2011.....	20
Tabulka 4 - Hustota obyvatelstva na km ² v Galicii mezi lety 1900 - 2011	21
Tabulka 5 - Podíl cizinců v Galicii	21
Tabulka 6 - Naděje na dožití.....	22

11. Seznam obrázků

Obrázek 1 - Trasa terénního výzkumu 2013.....	13
Obrázek 2 - Trasa terénního výzkumu 2014.....	13
Obrázek 3 - Galicijské provincie	18